

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Sjezdy JČSMF a JSMF, Praha, 19.-22. 8. 1987

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 33 (1988), No. 3, 121--150,[152a]--[152h]

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/137698>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1988

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Sjezdy

Jednoty československých matematiků a fyziků při ČSAV
a Jednoty slovenských matematiků a fyziků pri SAV
konané ve dnech 19.—22. srpna 1987 v Praze
u příležitosti 125. výročí založení JČSMF

Rezoluce sjezdů Jednoty československých matematiků a fyziků a Jednoty slovenských matematiků a fyziků

Účastníci jubilejního sjezdu Jednoty československých matematiků a fyziků a sjezdu Jednoty slovenských matematiků a fyziků, konaných u příležitosti 125. výročí založení JČSMF, si v období nadcházejících oslav sedmdesátého výročí Velké říjnové socialistické revoluce a oslav čtyřicátého výročí Únorového vítězství pracujícího lidu znovu hluboce uvědomují význam i odkaz těchto dvou předělů v historii našich národů, z nichž vychází budování socialismu v naší vlasti.

Letošní jubilejní rok JČSMF se stává mezníkem v naší další práci. V duchu pokrokových tradic našich společností se chceme ještě více věnovat výuce matematiky a fyziky na školách všech druhů, rozvoji matematických a fyzikálních věd a jejich využití v praxi a tak přispět svým podílem k plnění úkolů vědeckotechnického rozvoje a k urychlení sociálně ekonomického vývoje našeho státu.

Rozhodně protestujeme proti zneužívání výsledků vědy k dalšímu horečnému zbrojení. V jaderném a kosmickém věku musí být všechny existující politické, ekonomické a ideologické problémy mezi státy řešeny výlučně mírovými prostředky. Jsme si plně vědomi toho, že každý jiný přístup ohrožuje samotnou existenci lidstva.

Současná mezinárodní situace je plně ve znamení zápasu za trvalý mír, stabilitu a vzájemnou spolupráci především v Evropě. Plně podporujeme nové iniciativy zahraniční politiky Československa, Sovětského svazu a dalších socialistických zemí odrážející nejvlastnější zájmy národů Evropy a celého světa.

Obracíme se ke všem učitelům matematiky a fyziky, ke všem pracovníkům v těchto oborech a vyzýváme je, aby na svých školách, fakultách vysokých škol, ve svých ústavech a laboratořích i závodech vysvětlovali podstatu hlavních cílů mírové zahraniční politiky socialistických států v čele se SSSR a vedli mladou generaci k tomu, aby vždy stála na straně míru a každodenní poctivou prací přispívala k rozkvětu naší socialistické vlasti.

PROJEVY

na slavnostním zasedání sjezdů JČSMF a JSMF
u příležitosti 125. výročí založení Jednoty
dne 19. 8. 1987 v Karolinu

**Projev předsedy JČSMF prof. RNDr. Ivana Úlehly, DrSc.,
člena korespondenta ČSAV**

Vážený soudruhu prorektore, vážené soudružky a soudruzí, kolegyně a kolegové,

125. výročí založení Jednoty československých matematiků a fyziků oslavujeme v roce, na který připadá shodou okolností také jubilejní 10. sjezd Jednoty. První sjezd Jednoty se konal v Praze v roce 1959. Tehdy měla Jednota již za sebou téměř stoletou historii s dlouhými periodami rozkvětu, avšak též s pohnutými a těžkými obdobími.

Mimořádně svízelnou dobou pro ni byla léta druhé světové války, a proto bylo zcela přirozené, že s nadšením uvítala osvobození naší vlasti a v duchu své pokrokové tradice se přihlásila ke Gottwaldově vládě a jejímu programu.

Na poválečné historii Jednoty se v plném rozsahu odrážejí revoluční změny, kterými prošla naše společnost. V rychlém sledu událostí našla Jednota nejen své místo, ale mohla v rozsahu daleko větším než v minulosti naplňovat své dvě základní úlohy, které měla vždy ve svém programu.

První z nich je přispívat k rozvoji matematiky a fyziky jako dvou vědních disciplín, které mají mimořádný význam v moderní socialistické společnosti, a to nejen svými bezprostředními přínosy, ale také tím, že vytvářejí předpoklady pro rozvoj ostatních věd a techniky. Jejím druhým posláním bylo a je napomáhat modernizaci výuky matematiky a fyziky na školách všech stupňů a typů.

V prvním desetiletí poválečného období se, jak je dobře známo, radikálně transformovala struktura československé vědecké základny. Postupně, ale velmi rychle vykrystalizovala myšlenka na vytvoření Československé akademie věd nejen jako vědecké společnosti, ale též jako instituce vybavené vědeckými ústavami a laboratořemi. Je však méně známo, že Jednota při založení ČSAV v roce 1952 předala Akademii svoji budovu, v níž je dnes umístěn Matematický ústav ČSAV a že tomuto ústavu předala i svou knihovnu, která tehdy byla největší odbornou matematicko-fyzikální knihovnou v Československu. Podobně nakladatelství Jednoty přešlo postupnými, ale rychlými transakcemi do nakladatelství ČSAV.

V těchto převratných změnách musela pochopitelně Jednota hledat nové formy, jak plnit své poslání a našla je, podobně jako jiné vědecké společnosti, v rámci ČSAV. V roce 1953 bylo rozhodnuto, že se stane vědeckou společností přidruženou k Akademii, v roce 1955 byly schváleny její stanovy odpovídající novému postavení, kterého si velmi vážíme.

V prvním poválečném desetiletí se též radikálně měnila struktura našich škol. Při tom se zakládaly nové vysoké školy nebo fakulty v menších kulturních centrech. S rostoucím počtem škol stoupal také počet členů Jednoty, a to vyvolalo vznik poboček Jednoty

v menších městech již v roce 1956. Současně s tím stoupala intenzita zájmu Jednoty o řešení aktuálních pedagogických otázek a vytvořila se tak půda pro kladnou spolupráci s ministerstvem školství v této oblasti.

Od roku 1958 se již začíná výrazně projevovat aktivita Jednoty i na vědecké frontě při pořádání specializovaných konferencí, symposií, letních škol, matematických a fyzikálních olympiád národních i mezinárodních. Od té doby je také Jednota vyhledávaným partnerem při pořádání těchto akcí nejen našimi, ale i zahraničními vědeckými a vysokoškolskými institucemi.

Trvalý růst počtu členů Jednoty v poválečném období a politicko správní vývoj našeho státu ještě jednou podstatně ovlivnily strukturu Jednoty a její činnost. V roce 1969 byla na 4. sjezdu Jednoty ustavena ze slovenských poboček Jednota slovenských matematiků a fyziků jako součást Jednoty, která vykonává její funkci ve Slovenské socialistické republice. Obě Jednoty, které úzce spolupracují, mají k dnešnímu dni přes 7000 členů, a jsou proto největší odborné seskupení matematiků a fyziků v ČSSR.

Jednota, která v předválečné etapě své historie stála vždy na straně pokroku, v poválečném více než 40letém období věrná své tradici se postavila po bok všem silám soustředěným kolem KSČ, kterým jde o vytvoření vyspělé, kulturní a vzdělané socialistické společnosti.

Projev prof. RNDr. Miroslava Brdičky

Vážení hosté,
vážené kolegyně a vážení kolegové.

Letošního 28. března uplynulo 125 roků ode dne, kdy byla v podstatě založena naše Jednota. Dnes si chceme připomenout některé klíčové momenty její existence a trochu i sledovat výsledky jí deklarované pomoci vědeckému i odbornému růstu a rozvoji naší matematicko-fyzikální kultury. Síla každého vzpomínání má hlavní cenu ve vztahu k současnosti a v tom je historie učitelkou života. Takže i historie osminy tisíciletí či 25 pětiletí Jednoty československých matematiků a fyziků nám může ledacos objasnit a zajímavého říci, i když jde víceméně o „vědeckou společnost“.

Nejprve si povšimněme obecných podmínek, za kterých tato společnost vznikala. Po pádu Bachova absolutismu (r. 1859) bylo v našich zemích obnoveno spolčovací právo, což vedlo k zakládání četných spolků čtenářských, divadelních, pěveckých, přírodovědeckých ap. Tak např. vznikly r. 1862 Sokol a spolek spisovatelů Svatobor (který později zanikl), o rok později Matice slovenská a Umělecká beseda atd. Do tohoto období také spadá vznik „Spolku pro volné přednášky z matematiky a fyziky“, legitimního to předchůdce naší Jednoty.

Důvodem k jeho založení byla určitá nespokojenost univerzitních studentů matematiky a fyziky se stavem výuky těchto předmětů na našich středních školách i s jejím pojetím na univerzitě, ale dále také se stavem naší matematiky a fyziky ve vztahu k „ostatnímu světu“. Přednášky z matematiky a fyziky si v té době v rámci filozofické fakulty zapisovali i „čistí“ filozofové (jako např. jazykozpytec Jan Gebauer), takže zřejmě nebyly příliš

speciální. Přitom o matematiku a fyziku zainteresovaným posluchačům jistě byla známa jména vynikajících matematiků a fyziků první poloviny 19. století jako Gauss, Cauchy, Poisson, Fourier, Dirichlet, Riemann, Hamilton, Jacobi, Fresnel, Ampère, Faraday, Joule atd. (v té době bylo dílo Bolzanovo příliš málo známo, ale stejně na tom byl např. i jeho současník Galois), setkávali se s výsledky a náznaky výsledků jejich prací, což je vedlo k tomu, že si objednávali ze zahraničí odborné knihy a časopisy. Vlivem příslušných studií se v nich budila touha spojená s určitou ctižádostí (tou dýchaly víceméně všechny naše národy v té době), aby se i naši matematici a fyzikové zapojili do příslušných vědeckých proudů.

Tito posluchači pochopili, že jejich odborná úroveň bude rozhodovat o úrovni budoucích absolventů univerzity a techniky. A kvalita inženýrů bude stále více rozhodovat o úrovni relativně značně se rozvíjejícího našeho průmyslu. Konečně jejich kolegy byli i ti, kteří hledali nejspokojnější cesty k získání aprobace středoškolského profesora a kterým tedy hloubka a rozsah vědomostí příliš na srdci neležely. Existenci Spolku měl být na ně vytvářen určitý morální tlak. Jde zřejmě o problém, který patrně i dnes je aktuální.

Z těchto úvah zřejmě vycházeli čtyři univerzitní posluchači matematiky a fyziky, totiž Josef Laun, Josef Vaňaus, Josef Finger a Gabriel Blažek (jsou vždy uváděni v tomto pořadí), kteří se dne 22. července 1861 sešli a vypracovali jimi již déle diskutovaný návrh stanov „Spolku pro volné přednášky z matematiky a fysiky“ (Verein für freie Vorträge aus der Mathematik und Physik). S tímto návrhem souhlasili a příslušné podání na úřady podepsali ještě dva další „filozofové“, a to Anton Karl Grünwald a Matthias Koch. Tuto šestici je nutno považovat za zakladatele naší Jednoty, i když pod názvem výše uvedeného spolku.

Od podání zmíněné žádosti uplynulo téměř 8 měsíců, než jim bylo od c. k. pražského místodržitelství sděleno, že stanovy byly schváleny a že spolek byl povolen.

Jako poslání Spolku je ve stanovách uvedeno „vycvičení se v přednášení a podporování vědecké snahy v oboru matematiky a fysiky“. Spolek stál pod protektorátem a dohledem děkanátu filozofické fakulty pražské univerzity a jeho členy či „údy“ mohli být pouze imatrikulovaní posluchači matematiky a fyziky této fakulty. Přijetí za člena bylo na základě nějakého odborného článku nebo na základě vyřešení dané úlohy. Povinností „údu“ bylo navštěvovat spolkové schůze a na nich 3krát za rok přednášet, „na výdaje spolku přiměřeně přispívat i rozkazům předsedy se podrobovat“. Spolek řídil předseda, místopředseda a jednatel. Místem schůzí byla síň č. III. v Klementinu.

Ustavující schůze Spolku se konala dne 28. března 1862. Ve smyslu stanov bylo na základě řešených úloh tento den přijato 9 posluchačů, takže výchozí členská základna čítala 15 „údu“. Předsedou byl zvolen Grünwald, místopředsedou Vaňaus a jednatelem Finger. Během letního semestru byl Laun škrtnut, protože odešel z Prahy a přibyli dva noví členové, takže ke konci letního semestru šk. r. 1861/62 měl Spolek 16 členů, z toho bylo 12 Čechů a 4 Němci. Šlo zřejmě o utrakvistický spolek, zpočátku byly přednášky v němčině; první českou přednášku měl v červnu 1862 Josef Lošťák (O kreslení sítí zeměpisných). Je to i symbolické, protože Lošťák se stal po Grünwaldovi prvním českým předsedou Spolku.

Zastavme se ještě krátce u data ustavující schůze. Dne 28. března 1862 uplynulo 270 roků od narození Jana Amose Komenského. Toho si nebyl asi žádný z našich „filozofů“ vědom, tehdy patrně životní data Komenského nebyla u nás v běžném povědomí, ale jsem přesvědčen, že by v této shodě dat čeští členové Spolku viděli dobré znamení. A na druhé straně si myslím, že důvody a motivy, které vedly k založení Spolku, především pak snaha po moderním přístupu k práci pedagogické i vědecké a její uplatnění se v plném rozsahu v životě celé naší společnosti by našly plnou podporu „učitele národů“.

Poznamenejme ještě, že zde líčený proces vzniku zájmové vědecké společnosti probíhal relativně dost rychle, i když nešlo a nemohlo jít o „bleskovou“ událost. Snad pro srovnání si vzpomeňme, že od r. 1770 se scházela v domě hraběte Nostice na Malé Straně soukromá společnost učenců s poměrně značnou osvětovou a publikační činností, ale že to trvalo celých 14 roků, než z ní r. 1784 vznikla Královská česká společnost nauk.

Při zakládání Spolku byl vůdčí myšlenkou odborný zájem, takže se nikde nesetkáváme s projevy nacionální nesnášenlivosti. Postupem času však aktivita českých členů Spolku rostla, zatímco u německých se dostavovala určitá pasivita (včetně předsedy Grünwalda). To je vidět i na zápisech ze schůzí, které byly původně psány německy (nebo převážně německy), ale od šk. r. 1863/64 byly vedeny již jen česky, neboť všichni funkcionáři Spolku byli Češi.

Během 7 let existence Spolku počet jeho členů dosti kolísal, nikdy snad nepřekročil číslo 30 a podobně kolísavý charakter měla i jeho činnost. I když stanovy Spolku byly dobře míněny, nebraly v úvahu řadu faktorů. Nejdůležitějším z nich byla skutečnost, že působení Spolku se omezovalo jen na období studia na univerzitě především budoucích středoškolských profesorů matematiky a fyziky. Ale ti mohli také studovat na technice, kde vzniklo speciální učitelské studium matematiky (a patrně i deskriptivní geometrie), zakončované státní zkouškou rovněž opravňující učit na středních školách. A na absolventy obou těchto vysokých škol, ať již působili na středních školách nebo v průmyslu, byl náš Spolek bez jakéhokoliv vlivu; šlo tedy o poměry stejné jako dříve. A pokud jde o spolkovou činnost, zřejmě se často udržovala jen setrvačností, byla i období, kdy funkcionáři uvažovali o možnosti rozpadnutí spolku.

Situace volala po činu, který by vyřešil nahromaděné problémy. Předzvěstí obratu k lepšímu je spolková činnost ve šk. r. 1867/68, když se členy Spolku stávají „filozofové“ Josef Hervert, František Houdek a August Seydler, a to hlavně v činnosti přednáškové. Pohyb v celém Spolku nastává v následujícím školním roce, když se v r. 1868 předsedou Spolku stává Mírúmil Neumann (* 1843), který tehdy již byl Machovým asistentem, a jednatelem František Houdek (* 1847). Zatímco Neumann se Seydlerem obrozují činnost spolkovou po stránce vědecké, prokazuje Houdek neobyčejný talent organizační. Dává do pořádku finance Spolku, katalogizuje knihovnu, do té doby převážně „dotovanou“ dary, a častými zprávami do novin budí zájem naší veřejnosti o Spolek.

Byli to především Houdek s Neumannem, kteří pochopili, že musí dojít k podstatné změně v poslání Spolku i v jeho organizační struktuře. Správně usoudili, že čistě studentský spolek nemůže hlouběji zasáhnout do vývoje matematiky a fyziky u nás, o jejich aplikaci v přírodních a technických vědách už ani nemluvě, ale že jeho místo musí zauj-

mout spolek, jehož pole působnosti by mělo být mnohem širší, aby obsáhlo co největší počet potenciálních zájemců o zmíněné vědní obory. Dále usoudili, že je přežitkem, je-li Spolek považován za utrakvistický, když mezi jeho členy není jediný Němec a přitom je to v době, kdy probouzející se národní povědomí nabývá jak na šíři a síle, tak i na odvaze (např. požadování českých přednášek na vysokých školách, otázka rovnoprávnosti všech národů v monarchii atp.). Konečně je zde i otázka finančních zdrojů, které by umožnily i kvalitní publikační činnost.

Změna stanov proběhla po formální stránce velmi rychle, zřejmě již byla dlouho připravována. Z hlavních bodů nových stanov si uveďme: 1. Spolek se bude napříště jmenovat „Jednota českých matematiků“. 2. Účelem spolku jest podporovati snahu po vědeckém vzdělání v matematice a fysice a cvičiti se v přednášení těchto věd, vydávati spisy matematické a fysikální. 3. Členové jsou čestní, zakládající (10 zl. najednou buď v hotovosti, nebo knihách), přispívající (ročně 2 zl.; kdo byl po sobě 5 let přispívajícím, stává se zakládajícím) a činní. Činnými členy (údy) mohli býti řádní posluchači matematiky a fysiky na universitě i technice po čas svých studií nebo tři léta po jejich skončení, docenti a asistenti, jakož i suplující učitelé těchto věd. 4. Člen, byl-li k tomu předsedou určen, byl povinen ve schůzi přednáseti. Přednášky byly připuštěny v obou zemských jazycích. 5. Valná hromada volí výbor a dle své libosti i protektora, a sice vždy na 3 léta. Výbor sestává z předsedy (starosty), jeho náměstka, jednatele a dvou knihovníků. Výbor může nemajetné „údy“ osvobodovati od placení příspěvků. Nad spolkem bdí tříčlenná kontrolní komise, revidující účty, knihovnu a archív, spravovaný jedním z knihovníků.

V první řadě na těchto stanovách překvapuje nový název. Pokud jde o slovo „jednota“, bylo ho v té době dosti často používáno od rozličných spolků a korporací ve smyslu latinského slova „unitas“. Ovšem ještě více překvapující je konstatování, že ve starém názvu šly matematika s fyzikou ruku v ruce, zatímco se zde objevuje matematika samotná. Je známo, že kolem této otázky se rozvinula značná diskuse, ale nakonec byl tento návrh přijat jednomyslně. Poznamenejme, že tato hegemonie či osamělost matematiky v názvu Jednoty trvala až do r. 1912, tedy přes 40 let.

Druhou zajímavostí v názvu spolku je vyjádření jeho národního charakteru. To však bylo r. 1869 téměř povinností, vždyť např. prakticky v téže době (16. května 1868) byl položen základní kámen k Národnímu divadlu.

Nejpozoruhodnější věcí na těchto stanovách však je otázka členství. Není již omezeno na imatrikulované univerzitní posluchače, zakládajícím nebo přispívajícím zřejmě může být (obecně řečeno) kdokoliv, kdo zaplatí příslušnou částku. Na druhé straně je to ovšem určitá pocta. Jedině u činných členů je trochu zachován původní „kvalifikační“ požadavek, tj. musí jít o posluchače matematiky a fysiky, avšak nejen na univerzitě, ale i na technice. Ale žádné prokazování úrovně matematických nebo fysikálních vědomostí, např. ve formě řešení daných příkladů. A konečně dalším důležitým organizačním opatřením je odpoutání se od dohledu akademických úřadů.

I když tyto stanovy byly potvrzeny c. k. policejním ředitelstvím pražským až 14. září 1869, konala se valná hromada na základě těchto nových stanov již 11. července 1869, tedy o více než 2 měsíce před jejich schválením. Prvním předsedou (starostou) Jednoty

byl zvolen Mírúmil Neumann, jeho náměstkem Karel Zahradník a jednatelem František Houdek. Z celkového počtu 8 funkcionářů byli 2 technici. Právě konstituované Jednotě připadlo „veškeré jmění“ Spolku, což bylo 5 zlatých a 15 krejcarů na hotovosti a knihovna s 303 díly, z větší části dary. Nebylo toho tedy do vinku mnoho ...

To však nemohlo být důvodem, aby výbor i velká většina členů Jednoty nerozvinula horlivou činnost ve snaze po uplatnění se naší matematiky a fyziky v co nejširším měřítku na všech stranách našeho vědeckého a kulturního života. Lze říci, že v poměrně velmi krátké době se tak kolem Jednoty soustředil prakticky veškerý náš matematicko-fyzikální „svět“, tedy v první řadě vedle vysokoškolských studentů a řady jejich profesorů i velká většina profesorů středoškolských. Zřejmě na podnět Houdkův se nově zvolený výbor obrátil s provoláním ke všem přátelům a příznivcům našich matematicko-fyzikálních věd, které je zvalo ke vstupu do Jednoty a tím k podpoře její činnosti, která se cílevědomě a obětavě snaží o uplatnění českého ducha a české vědy v širokém rámci evropské, a tím v podstatě i světové vědy. A tak se do řad Jednoty hlásí česká města a jejich knihovny, okresní zastupitelstva, záložny, cukrovary, profesorské sbory, ale i „zámožní vlastenci“ jako zakládající členové. Tím roste nejen počet členů, ale rostou (a to dosti značně) i finanční prostředky Jednoty.

Ještě na podzim r. 1869 byl valnou schůzí zvolen protektorem Jednoty profesor (tehdy ještě techniky) František Josef Studnička, který se vždy zajímal o činnost Spolku a různým způsobem ji podporoval. Na valné schůzi v březnu 1870 byli zvoleni čestnými členy především „zakladatelé“ Blažek, Finger, Koch a Vaňaus (Grünwald již v posledních letech neprojevoval zájem o Spolek a jeho činnost, Launovy životní zájmy se pak ubíraly jinými cestami), dále vedle Studničky profesor experimentální fyziky na univerzitě Ernst Mach, dobře mluvící česky, s „utrakvistickým“ poměrem ke svým studentům, který již Spolku vycházel vstříc zapůjčováním jak poslucháren, tak přístrojů k spolkovým přednáškám, a konečně Václav Janděčka, profesor gymnázia v Hradci Králové, a Václav Šimerka, farář v Jenšovicích u Vysokého Mýta, oba za zásluhy o rozvoj Jednoty. R. 1872 byli čestnými členy zvoleni František Palacký, historiograf království Českého, Jan Krejčí, univerzitní profesor (spoluzakladatel „Purkyňovy“ Živy) a Stanislav Kodým, spisovatel a popularizátor přírodních věd. Prvním zahraničním čestným členem byl Luigi Cremona, profesor matematiky v Miláně, k němuž se později přidružil profesor H. d'Ovidio z Turinu, který byl prvním zahraničním přispívatelem do Časopisu pro pěstování matematiky a fyziky, dokonce již do prvního ročníku. Obojí toto členství je zřejmě odrazem studijního pobytu Emila Weyra v Itálii, především u Cremony, a přátelství, která navázal s řadou italských matematiků, hlavně geometrů. O něco později podobné kontakty během svých studijních cest navázali bratři Weyrové ve Francii, takže čestným členem Jednoty se r. 1873 např. stává Michel Chasles, profesor pařížské univerzity. Pro nás ale zajímavější je r. 1874, kdy se čestným členem Jednoty stává Josef Petzval, tehdy profesor matematiky na vídeňské univerzitě, který se poděkoval česky psaným dopisem. O rok později se čestným členem Jednoty stal i Emil Weyr.

Pokud jde o zakládající členy, byl pro ně stanoven „příspěvek jednou pro vždy“ nejprve ve výši 10 zl. (20 K), později 20 zl. (40 K) a nakonec 50 zl. (100 K). Mezi těmito členy vedle veřejných osobností, jako byl nejvyšší maršálek království Českého, nebo kardinál arcibiskup pražský, se uvádí i mistr truhlářský nebo měšťan z Jičina. Není

nezajímavé, že mezi nimi byl i Josef Hlávka, který rozhodující měrou přispěl k založení České akademie pro vědy, slovesnost a umění r. 1891. Lze odhadnout, že do konce r. 1872 se přihlásilo k základnímu členství na 80 korporaci a přes 50 jednotlivců a že tímto způsobem bylo pro podniky Jednoty získáno téměř 3000 zl. (6000 K).

Tyto finanční prostředky dovolují Jednotě rozšířit a prohloubit své působení. Rozrůstá se počet přednášek a zkvalitňuje se jejich obsah. Již na podzim r. 1869 navrhuje profesor Studnička, aby Jednota vydala tiskem výbor z těchto přednášek a určité výhrady Neumannovy a Seydlerovy vzhledem k možným finančním ztrátám odstraňuje prohlášením, že všechna pasíva s tímto podnikem spojená uhradí. A tak vychází r. 1870 „První zpráva Jednoty českých matematiků“, následující rok „Druhá zpráva“ a r. 1872 „Zpráva třetí“.

Vydávání „Zpráv“ vzbudilo mezi členy nejen zájem odborný, ale vyvolalo i diskusi o problémech terminologických. V této souvislosti navrhuje profesor klatovského gymnázia František Hromádka, „aby za příčinou ustálení terminologie české z fyziky a obapolného seznání a duševního pobavení se na počátku prázdnin odbýval sjezd českých fyziků“. Dopis Hromádkův byl z 26. července 1870 a již ve dnech 5. a 6. srpna téhož roku se sjezd konal v Praze za předsednictví profesora Studničky. Jeden ze závěrů tohoto sjezdu ukládal Jednotě „postarati se o svolání sjezdu všech matematiků, fyziků, přírodopytčů a lučebníků do Prahy roku 1871 o letnicích“. A tak se toho roku schází v Praze ve dnech 28. a 29. května na 200 účastníků sjezdu. Jeho předsedou byl mineralog prof. Krejčí (připomeňme, že Purkyně, jemuž by zřejmě tato funkce příslušela, zemřel r. 1869), místopředsedou prof. Studnička a jednatelem doc. Neumann. Tyto dva sjezdy byly vzorem pro pozdější sjezdy českých přírodopytčů a lékařů.

V Jednotě se v té době ustavila řada komisí. Jak bývalo často obtížné jednání v takových komisích, ilustruje vzpomínka profesora Strouhala (* r. 1850) na terminologickou komisi. Členem této komise byl i čestný člen Jednoty, známý vlastenec a popularizátor přírodních věd, lékař Stanislav Kodým. Ten vehementně navrhoval zavést pro elektřinu pojmenování „mlno“ a od tohoto návrhu se nedal odradit žádným přesvědčováním o nevhodnosti tohoto termínu, když bychom byli nuceni hovořit např. o proudu mlnném ap. Když v této věci neuspěl, raději z komise vystoupil.

S růstem spolkového života roste i agenda Jednoty, a tak dvě mimořádné valné hromady (schůze) v červenci 1871 přijímají doplňky k stanovám (resp. nové stanovy). Podle nich je účelem spolku i šíření známosti věd matematických a fyzikálních po národě českém pořádáním přednášek pro širší obecnost a dále poskytování duševní i hmotné podpory spisovatelům. Zavádí se nový druh „údu“, totiž dopisujících, které jmenuje výbor (čestné členy volí valná hromada). Toto členství zřejmě není ekvivalentní s čestným, ale určitá pocta to je. Výbor totiž jmenoval dopisujícími členy v první řadě středoškolské profesory, kteří většinou tuto poctu ochotně přijímali a stávali se zpravidla podporovateli Jednoty. Konečně se v těchto stanovách věnuje pozornost vydávání a podpoře spisů matematických a fyzikálních a za tím účelem se zřizuje zvláštní fond, do něhož plynou značné částky ze členských příspěvků všech druhů, dále dary a úroky z uložených peněz. Lze říci, že založením tohoto fondu je položen trvalý základ k publikační činnosti Jednoty, činnosti, která Jednotě přinesla nejvíc prospěchu a cti. Dále se ve výboru zavá-

dějí funkce pokladníka a účetního (tehdy se říkalo účetníka) a výbor se rozšiřuje o další členy. Přitom nejvyšší instancí spolku je valná hromada a poněvadž v ní mají studenti samozřejmě většinu, zůstává rozhodování o důležitých věcech v rukou studentů. Poznámeme, že pokladníkem byl zvolen Augustin Pánek.

V prosinci r. 1871 navštívil Jednotu profesor matematiky na moskevské univerzitě Nikolaj Vasiljevič Bugajev. Byl to asi první host Jednoty a jeho prostřednictvím byly navázány styky s ruskými matematiky.

Po volbách v r. 1871 podniká Houdek ve funkci jednatele rozsáhlé kroky, aby uvedl Jednotu do povědomí celého národa. Na jeho popud se konají veřejné přednášky nejen v Praze, ale i na „venkově“ (Tábor, Jičín, Pardubice ap.). Zájem o Jednotu se projevuje růstem počtu členů, kterých v březnu 1870 bylo 69, ale o dva roky později již 332. To spolu se značnými příjmy ze členských příspěvků a s uznalým přijetím všech tří výše zmíněných „Zpráv“ dodává výboru odvalu ke kroku na naše poměry epochálnímu. Jde o „Časopis pro pěstování matematiky a fyziky, kterýž se zvláštním zřetelem k studujícím rediguje Dr. F. J. Studnička, profesor matematiky na c. k. universitě pražské, a vydává Jednota českých matematiků“. Byl to pochopitelně členský časopis Jednoty, a první tohoto druhu v rakousko-uherské monarchii. Jeho význam pro rozvoj naší vědy stejně jako pro povznesení úrovně vyučování matematice a fyzice především na našich středních školách je mimo diskusi. První číslo „vyšlo“ v neděli dne 17. března 1872 a večírku v předvečer této události se zúčastnila velká řada předních osobností našeho veřejného i vědeckého života.

V červenci r. 1872 se ze zdravotních důvodů vzdává funkce předsedy doc. Neumann (následujícího roku zemřel stár 30 roků). Jeho nástupcem se na dva roky stal profesor Emil Weyr; v letech 1874–1877 tuto funkci zastával profesor Studnička a po něm až do r. 1900 Martin Pokorný, ředitel střední školy v Praze.

Weyrovo období se vyznačuje značnou činností vědeckou i odbornou, jakož i navazováním styků se zahraničními matematiky a matematickými společnostmi. To se projevovalo i rostoucí výměnou odborných časopisů, což napomáhalo otevírání oken do evropského světa. Projevuje se i značná činnost přednášková, např. v r. 1873 pořádáno 49 přednášek a 47 schůzí, účast na přednáškách je neobyčejná. Pořadatelem těchto přednášek je Emil Weyr, jemu pomáhají Studnička, Seydler, Houdek, Pánek, Strouhal, Zahradník a další, vedle nich pak nastupují noví pracovníci jako Eduard Weyr (bratr Emilův), Jarolímek, Strnad, Brož, Soldát, Rosický a jiní. Jsou to jména, jejichž nositelé se o naši matematiku a fyziku hodně zasloužili.

V r. 1873 podniká Jednota velkou akci popularizační u příležitosti 400. výročí Koperníkových narozenin. Z jejího popudu a pod její patronací bylo v Čechách, na Moravě a ve Slezsku uspořádáno více než 150 přednášek. V r. 1874 byly opět změněny stanovy, především jde o organizační změny. Výbor je rozšířen o 5 členů, z nichž dva jsou značné důležitosti, totiž stálý tajemník a ředitel. Předseda, stálý tajemník, ředitel a pokladník tvoří prezídium, volené přímo valnou hromadou. Předseda, ředitel a pokladník se volí na 3 roky, stálý tajemník je funkce doživotní, ostatních 11 členů, 4 náhradníci a 3 kontrolující komisaři se volí na rok. Dále byla zrušena kategorie „úřdů dopisujících“, místo úřdů přispívajících byla zavedena kategorie jednatelů Jednoty, která je označována za nejšťastnější instituci Jednoty, neboť se jimi stávali středoškolská profesori, kteří se na

svých působistiích starali o šíření záměrů Jednoty. Je možno říci, že za mimořádný rozvoj děkuje Jednota v první řadě součinnosti a podpoře svých jednatelů. V r. 1875 začíná Jednota vydávat odbornou matematickou literaturu, vedle toho však matematické (a později i fyzikální) učebnice a pomůcky pro střední školy, což je záslužná a slavná kapitola v dějinách Jednoty. (Prvními autory byli Čeněk Jarolímek, František Hromádka a Alois Strnad). V téže roce bylo nutno řešit i otázku obsahu Časopisu, který podle vědecky založených členů má příliš mnoho článků zaměřených na středoškolské studenty a málo původních odborných prací. Po určitém typu ankety mezi členstvem bylo rozhodnuto, že Jednota vedle Časopisu bude vydávat „Archiv matematiky a fyziky“ s vědeckým zaměřením v libovolném moderním jazyku. Archivu vyšly jen 2 ročníky, zřejmě vydávání časopisu tohoto druhu bylo v našich tehdejších poměrech předčasné, ale jedním z důvodů byl i nedostatek původních příspěvků.

V této době Jednota také najímá vlastní místnosti pro knihovnu, čítárnu a sklad spisů. Knihovna a čítárna byly přístupny „úřadům“ v úterý, středu a sobotu po 3 hodiny odpoledne.

Roku 1874 kulminuje (lokálně) počet členů Jednoty, který dosahuje čísla 570. Potom následuje relativně značný pokles a po období téměř dvaceti let se udržuje jen na počtu kolem 400 členů. Zřejmě u Jednoty, podobně jako často i u jiných sdružení tohoto druhu, po období horlivosti a nadšení následuje určité období stagnace ve spolkovém podnikání. Přitom počet přispívatelů i do Časopisu klesá, takže na návrh Studničkův je přikročeno k vyplácení honorářů za články v obou vydávaných časopisech, a to 1 zl. za tiskovou stránku. Klesá i publikační fond, a to z téměř 6000 zl. v r. 1874 na 1900 zl. v r. 1877. Přitom náklady na administrativu byly minimální, ale většina vydaných spisů zůstávala ležet, takže se peníze do nich vložené nevracely. Byl to zřejmě stav značně vážný, který však nebyl zaviněn jen lehkovážnější finanční politikou. V těchto letech totiž postihla značnou část Evropy, a také střední Evropu, hospodářská krize, která sice bezprostředně trvala jen asi 5 let, ale její následky byly dlouho pociťovány. A tak v dubnu 1878 skládají své funkce jak předseda Jednoty Studnička, tak její ředitel Houdek.

Po Studničkovi předsedou Jednoty byl zvolen Martin Pokorný, ředitel střední školy v Praze (na Malé Straně), ředitelem Jednoty po Houdkovi byl 1 rok Seydler, po něm pak Jaroslav Sobička, profesor I. čes. reálného gymnázia v Praze. Jedním z prvních kroků k rekonvalescenci financí Jednoty bylo zastavení vydávání Archivu. Sobičkovi se podařilo zavést určitý pořádek do vnitřní správy Jednoty, ale dalšímu poklesu až k minimu 1052 zl. roku 1882 zabránit nemohl, i když toho roku byla získána ministerská podpora na vydávání Časopisu. Celkový obrat k lepšímu nastává až za Sobičkova nástupce, jímž byl Václav Řehořovský, tehdy profesor na průmyslové škole v Praze, který byl ředitelem Jednoty až do r. 1896, tedy po plných 13 let. Poznamenejme hned při této příležitosti, že r. 1900 se stal Řehořovský profesorem mechaniky na technice v Brně.

Řehořovského konání v rámci Jednoty bylo vždy korektní a uvážlivé, zvláště pak v otázkách finančních. Za jeho ředitelování se přestala vydávat díla (v první řadě překlady), která zajímala málo čtenářů a tím se stávala „ležáky“ ve skladu. Na druhé straně věnoval plnou pozornost publikacím, které měly plně zajištěný odbyt. Jsou to především středoškolské (a částečně vysokoškolské) učebnice a Časopis. I v Časopise byl brán

ohled na široký okruh středoškolského čtenářstva, pro něž byly zařazovány vhodné články a úlohy k řešení. Jejich řešitelé byli odměňováni knihami ze skladu (!) Jednoty. Když pak dále ubývalo odběratelů Časopisu na středních školách, protože většinou nevyhovoval, navrhuje r. 1889 Řehořovský, aby dvě třetiny obsahu Časopisu tvořily články vědecké a třetinu elementární, vhodné pro středoškoláky.

Proti návrhu je redaktor Časopisu Pánek, ale také např. Seydler. Po dlouhé kampani se dospělo k závěrům, na nichž měl Řehořovský lví podíl. Zvláště zajímavé jsou následující dva body: 1. V každém čísle seřaděn buď materiál tak, aby články z elementární matematiky a fyziky shrnuty byly do posledního 1 až 1 1/2 archu; žactvu středních škol budiž dodávána za přiměřenou levnou cenu pouze tato poslední část, kdežto členové a ostatní odběratelé dostávají budou čísla celá. 2. Budiž vedle vrchního redaktora zřízeno ještě redakční komité, jehož úkolem by bylo starati se o vhodné články ze všech odborů matematiky a fyziky.

Vrchním redaktorem se stal Pánek, do redakčního komité vstoupili prof. Gustav Gruss (astronomie a astrofyzika), prof. Koláček (teoretická fyzika), prof. Karel Domalíp (experimentální fyzika a elektrotechnika) a ředitel kutnohorské reálky Antonín Strnad (matematika a odbor pro širší obecnost) a jako představitel mladších sil Josef Theurer. Poznamenejme, že prof. Pánek byl matematikem. Samostatná zákovská část pojmenována „Příloha k Časopisu pro pěstování matematiky a fyziky“ a velmi se osvědčila. Poprvé se objevila v 22. ročníku Časopisu r. 1892/93; celého Časopisu bylo tištěno 400 výtisků, Přílohy však 1200 výtisků, z nichž 1135 výtisků odebrali studenti středoškolští. Poznamenejme ještě, že Studnička a Weyr nebyli za redakční práci honorováni, na počátku i Pánek, který byl redaktorem po 21 roků, ji konal bezplatně. Vzhledem k návalu redakčních prací obecně a rozsahu Časopisu zvláště byl redaktorovi povolen redakční paušál, který ze 60 zl. v r. 1884/85 vzrostl až na konečných 300 zl. ročně v r. 1894/95.

Když se Řehořovský r. 1896 svého ředitelského úřadu vzdává, je v pokladně více než 10 000 zl., o investicích do knihovny, skladu ap. ani nemluvě. Význam Řehořovského práce pro Jednotu je zřejmý i z toho, že po jeho odstoupení byla nucena Jednota zařídit kancelář, jejíž režie hned první rok stála na 500 zl. a dostoupila výše mnohem větší; a přitom zde byla schůdná a pohodlná cesta vytvořená Řehořovským.

Poznamenejme jen na okraj, že oslava 25 let trvání Jednoty se konala 24. března 1887 v primátorské síni Staroměstské radnice. Jednota se účastnila na výstavách Zemské a jubilejní, stejně jako na Národopisné výstavě r. 1895. Před tím se deputací účastnila i na slavnostním otevření České akademie 18. května 1891. Pokud jde o interní podniky slavnostního charakteru, konala se v r. 1886 slavnost Vydrova a slavnost k 300letému výročí narození Descartesa. Centrem pozornosti první oslavy byla Vydrova busta, která se do té doby povalovala někde v Klementinu a která byla na náklad Studničkův renovována. Nyní je umístěna ve 2. poschodí budovy matematicko-fyzikální fakulty UK Ke Karlovu 3. Při druhé slavnosti byl středem pozornosti Descartesův obraz, olej malíře Františka Ženíška, syna příslušníka generace Národního divadla.

R. 1895 byla finanční situace Jednoty tak dobrá, že se mohla odhodlat vydávat i knihy vědecké. Tato díla, odpovídající naší potřebě, byla vydávána ve formě volných svazků samostatné vědecké sbírky, která na návrh Kučerův byla pojmenována „Sborník

českých matematiků“. Prvními čtyřmi autory byli Eduard Weyr, Kolářek, Studnička a Strouhal.

V lednu r. 1900 zemřel Pokorný a předsedou Jednoty se od prosince 1900 stává profesor Čeněk Strouhal. Pro knihovnu Jednoty dává k dispozici místnosti ve fyzikálním ústavu univerzity. V r. 1908 byl jednomyslně valnou hromadou zvolen v pořadí druhým protektorem Jednoty.

Za jeho období lze vystopovati ve vydávání středoškolských učebnic dvě fáze. V první, asi do r. 1908, šlo převážně jen o nová vydání již dříve vydaných a na školách užívaných středoškolských učebnic, nové tituly jsou přibírány do nákladu jen zvolna. Po roce 1908, kdy byly v platnosti nové učební osnovy, rozhoduje se výbor vydávat všechny učebnice pro obor matematika-fyzika, a to pro všechny typy středních škol. Finanční síla Jednoty již byla taková, že mohla pomýšlet na toto monopolní postavení.

Význam tohoto rozhodnutí pro výuku matematiky a fyziky na středních i vysokých školách je zřejmý. Jednota má totiž ve svých řadách přední odborníky středoškolské i vysokoškolské, jejichž odborná interakce může vést k učebnicím co nejlepším. Před vyjitím byly také všechny učebnice Jednoty podrobovány přísné recenzi. S ohledem na tuto spolupráci mohla Jednota prosazovat jednotnou terminologii včetně označování veličin ap. Autory těchto učebnic se stali i vysokoškolští docenti a pozdější profesori jako Bydžovský, Vojtěch, Seifert a Nachtikal.

Bez nadsázky lze říci, že Jednota se stává největším, nejmocnějším a v pravdě slavným spolkem odborným, stojícím hned vedle Akademie a Učené společnosti. A její význam kulturní a národní je nedocenitelný.

K doplnění obrazu o Jednotě uveďme ještě několik dat statistického charakteru, která se vztahují na členstvo před první světovou válkou. Na téměř dvacetiletý setrvalý stav, jak jsme o něm již hovořili, navazuje od r. 1896 růst, r. 1908 poprvé přesahuje počet členů 1000, aby po slabém poklesu r. 1909 pokračoval v dalším růstu. Např. v období 1902–3 z 863 členů bylo 344 členů činných, z nich bylo téměř 150 posluchačů univerzity (mezi nimi 5 žen) a na 70 posluchačů pražské a brněnské techniky. Počet odběratelů Přílohy na počátku našeho století neklesl pod 1500 a spíše se blížil číslu 2000.

Je zajímavé, že na počátku tohoto století je mezi činnými členy i Milan Štefánik, tehdy posluchač české univerzity, a dr. Marie Fabianová, první žena, která publikovala svůj příspěvek o Zeemanově jevu v Časopise (byla profesorkou dívčího gymnázia v Praze).

R. 1912 byly schváleny nové spolkové stanovy, podle nichž bylo jméno spolku změněno na Jednota českých matematiků a fysiků. Tyto stanovy připouštěly zřizování odborů Jednoty ve městech s vysokou školou, takže konečně mohl v Brně vzniknout první odbor Jednoty. Na ustavující schůzi dne 10. března 1913 byl zvolen předsedou profesor Karel Zahradník, místopředsedou profesor Vladimír Novák a jednatelem agilní profesor František Nachtikal. Po smrti Zahradníkově se stal předsedou tohoto odboru na dlouhou řadu let Vladimír Novák.

V r. 1915, tedy již za první světové války, byla založena edice monografií, která nesla název „Knihovna spisů matematických a fysikálních“. Mezi prvními jejími autory byli Bohuslav Hostinský, Jan Vojtěch a Vladimír Novák.

Rovněž je na místě zmínit se o funkci ředitele. Po Řehořovském, který navrhl, aby to byla funkce honorovaná, byl krátce ředitelem Josef Pour, po něm od r. 1897 Jakub Čečka a od r. 1904 Stanislav Petíra. Když byl r. 1915 povolán k válečné službě, zastupoval jej Miloslav Valouch, který byl v prosinci téhož roku zvolen ředitelem Jednoty a zastával tuto funkci až do své smrti r. 1952. Tato funkce již nebyla v Jednotě obnovena.

I když během první světové války byl spolkový život utlumen, přece pokračoval v zaběhnutých kolejích. Se vznikem Československé republiky nemusela Jednota měnit nic ze své koncepce a programu, jen je rozšířila na Slovensko, takže se stala Jednotou československých matematiků a fyziků; tento název je od r. 1921 jejím názvem oficiálním. V témže roce byl vydán pozoruhodný „Návrh Jednoty československých matematiků a fyziků na reformu střední školy“, jehož principy byly formulovány předními odborníky z členů Jednoty ještě ke konci války.

Před tím však již v r. 1919 získala Jednota tiskárenskou, nakladatelskou a knihkupeckou koncesi, na jejímž základě koupila tiskárnu a zřídila nakladatelství a vlastní knihkupectví. Tato do určité míry podnikatelská činnost dovolila Jednotě získat značné finanční prostředky, zvláště uvážíme-li, že měla vlastně monopol na vydávání středoškolských učebnic matematiky a fyziky. Značnou část svých zisků „vracela“ Jednota středním školám, neboť každý rok dávala jejich knihovnám chudých (bibliothecae pauperum), které zapůjčovaly učebnice žákům, stovky výtisků těchto knih a rovněž profesori matematiky a fyziky, ať byli členy Jednoty či nikoliv, dostávali všechny příslušné učebnice zdarma.

V r. 1922 je ukončeno vydávání „Přílohy“, aby její místo zaujal samostatný časopis pro středoškoláky „Rozhledy matematicko-přírodovědecké“. Zhruba stejnému okruhu čtenářů byla určena nová edice „Kruh“, založená r. 1925, jejímž posláním bylo popularizovat matematiku a fyziku. V r. 1933 slučuje Jednota svou tiskárnu s tiskárnou Spolku československých horních a hutních inženýrů „Prometheus“, čímž vytváří vlastní prvotřídní podnik na obtížný a náročný tisk matematické a fyzikální literatury; byl asi nejlepším svého druhu v celé republice. A následuje další akce, když r. 1935 kupuje (nikoliv malou) dílnu Františka Kmenta a zřizuje společnost s názvem „Fysma“ pro výrobu vědeckých a učebních pomůcek. Zdá se, že v těchto podnikatelských akcích se plně uplatnil ekonomický talent ředitele Valoucha.

V době, kdy nacistické mraky houstly nad Evropou a stahovaly se výhrůžně nad naši republikou, vydává Jednota r. 1937 knížku Philippa Franka, profesora německé univerzity v Praze, „Rozvrat mechanistické fyziky“, v níž je nacistická filozofie rozebrána a tvrdě odsouzena. Knížku přeložil profesor Závíška.

R. 1938 je dokončena stavba zadního traktu domu Jednoty v Žitné ul. tehdy čp. 25, čímž je v podstatě řídící a administrativní centrum Jednoty zkompletováno.

V témže roce je v Praze formálně zřízen bratislavský odbor Jednoty, ale k rozvinutí jeho činnosti nedošlo, neboť po březnu 1939 není slovenskými státními orgány schválen. Naopak, v roce 1939 musela Jednota měnit svůj název na předválečný. V r. 1940 vychází první svazek edice „Cesta k vědění“. Pak byl vydán zákaz vydávání Časopisu, v r. 1943 bylo uzavřeno i knihkupectví.

Na podzim r. 1943 organizuje Bohumil Šternberk v rámci Jednoty cyklus populárních přednášek o moderní fyzice. Byl zahájen Závíškovou přednáškou o kinetické teorii

plynů, následovala Trkalova přednáška o kvantové fyzice a řada dalších, vždy v přeplněném přednáškovém sále Lékařského domu v Praze 2.

Po osvobození zahajuje Jednota plně svůj spolkový život v návaznosti na úspěšnou a záslužnou předprotektorátní činnost.

Uvedme si ještě aspoň jména předsedů Jednoty po první světové válce. Předsednická funkce profesora Strouhala končí jeho úmrtím r. 1922. Po něm byl předsedou 3 roky profesor Karel Petr, po něm 5 let profesor František Nušl a pak vždy po 3 roky profesor Bohumil Bydžovský, středoškolský profesor Ladislav Červenka, profesor František Nachtikal a profesor Miloš Kössler. To již bylo za Protektorátu. V r. 1943 byl zvolen předsedou Jednoty profesor Závíška. Po jeho zatčení v lednu 1944 jej ve funkci zastupoval úřadující místopředseda Stanislav Petíra. R. 1945 byl předsedou zvolen opět profesor Bydžovský, ale to je počátek období, o němž již bylo hovořeno.

Vraťme se ještě krátce k Závíškovi. Ten byl v r. 1944 „häftlingem“ v koncentračním táboře Mauthausen právě v době, kdy by za normálních poměrů byl rektorem staroslavného učení Karlova. Zemřel, jak je známo, vysílením po pochodu smrti, i když byl již osvobozen. Jeho spoluvězeň donesl jeho manželce několik drobných předmětů, které měl Závíška v době úmrtí u sebe, mezi jiným i několik lístků papíru s matematickými vzorci a krátkým slovním doprovodem. Zřejmě s blížícím se koncem Třetí Říše Závíška již myslel na to, jak bude stát před svými posluchači a jak jim bude přednášet. Myslel, ještě jako vězeň, na budoucnost ...

A mám pocit, že takovými byla velká většina funkcionářů i členů, kteří budovali i rozvíjeli naši Jednotu a tím se starali o rozkvět naší matematiky a fyziky. Naplňovali skutkem heslo minulých generací, „aby ti, co přijdou po nás, to měli lepší než ti, co byli před námi“.

Projev člena prezidia ČSAV akademika Přemysla Ryše

Vážené shromáždění,

omluvte, prosím, nepřítomnost předsedy Československé akademie věd, akademika Josefa Římana, který je vázán jinými závažnými povinnostmi. Pověřil mne však, abych v jeho zastoupení pozdravil významné setkání československých matematiků a fyziků jménem Československé akademie věd.

Dne 8. března 1862 potvrdilo c. k. místodržitelství v Praze stanovy „Spolku pro volné přednášky z matematiky a fyziky“; vyhovělo tak žádosti posluchačů filozofické fakulty, kteří usilovali o „vycvičení se v přednášení a podporování vědecké snahy v oboru matematiky a fyziky“. V roce 1869 byly dopisem stejného úřadu potvrzeny nové stanovy s novým názvem – „Jednota českých matematiků“. O rok později Jednota již organizuje sjezd českých matematiků a fyziků a přes řadu peripetií si dnes připomínáme její snahy, soustavnou a významnou činnost. Po dobu 125 let se její práce odvíjela v geograficky neměnné oblasti, která však prošla složitými politickými, státoprávními i sociálními změnami. Neméně významné jsou však také proměny, kterými prošel v tomto období vlastní objekt jejího snažení, to jest matematika a fyzika. Tak jako lze v prvním

přiblížení spojovat průmyslovou revoluci 18. a 19. století s rozvojem zejména mechaniky, opírá se současná etapa vývoje společnosti, často označovaná jako vědeckotechnická revoluce, o převratné poznatky, kterých dosáhla především fyzika za nezastupitelného přispění matematiky.

Jak na 9. sjezdu Jednoty uvedl profesor Ivan Úlehla: Jednota od svého založení považuje trvale za své dva hlavní úkoly napomáhat rozvoji vědy v oblasti matematiky a fyziky a pečovat o trvalé zdokonalování výuky těchto oborů ve školách všech druhů a stupňů. Ponechejme povolanějším, aby hodnotili, jakými způsoby a s jakými výsledky byla až dosud tato generální linie plněna. Období 125 let se však nabízí k pokusu o charakteristiku specifických rysů dosavadního snažení, které se staly základem trvale živé a dalšího vývoje schopné tradice. Z mnoha jejích aspektů bych dnes rád připomněl zejména tyto tři:

Je to především tradice úsilí o uchování a rozvoj národní svébytnosti malého národa. V období rakousko-uherské monarchie se Jednota ustavila a pracovala za materiálně nesrovnatelně horších podmínek, než měla německá odborná veřejnost, podporovaná vídeňskou vládou a německými mecenáši a bohatě dotovaná německou odbornou literaturou. Vlastenecké zaujetí se však ukázalo být dostatečně významnou silou, která dokázala překonat hmotné a mocenské výhody, která umožnila vznik a rozvoj svébytné české matematiky a fyziky. Období rakousko-uherské monarchie utvrdilo generace českých fyziků a matematiků ve vědomí, že poctivá práce a snažení se musí nakonec setkat s úspěchem. Ze stejných motivů usilovala Jednota za největšího útlaku druhé světové války, v době, kdy byly naše vysoké školy uzavřeny, o informování odborné veřejnosti o nových vědeckých poznacích v ilegálních kursech a seminářích, ale také tiskla potají české vysokoškolské učebnice.

S prvním aspektem velmi úzce souvisí také druhý – a tím je vztah slovenských kolegů k Jednotě a rozvoj vzájemné spolupráce. Do Jednoty ihned po jejím vzniku ze „Spolku pro volné přednášky z matematiky a fyziky“, našli cestu také slovenští studenti, pro které národnostní útlak v uherské části monarchie byl ještě tíživější než pro české v její západní části. Není např. bez zajímavosti, že čestným členem Jednoty byl také rodák ze Spišské Belé J. Petzval, tvůrce prvního moderního světelného fotografického objektivu. V období mezi světovými válkami postupně rozvíjela Jednota na Slovensku činnost, zprvu zejména péčí zde působících českých profesorů a později svých slovenských členů, mezi nimiž byli například profesori Hronec, Schwarz, Ilkovič. Ani po zřízení „Protektorátu“ a Slovenského štátu tyto vztahy nebyly zcela přerušeny. V současné době, po významném rozvoji slovenské matematiky a fyziky, jsou pracovníci těchto oborů organizováni v „Jednotě slovenských matematiků a fyziků“ jako součástí JČSMF.

Třetím z vybraných aspektů tradice Jednoty je její výrazný demokratický charakter. Snad je spojen již s její genezí – vznikla v podstatě ze spolku posluchačů. Má svoje pokračování v rychlém růstu členské základny, která v první polovině sedmdesátých let se zvětšila desetkrát. Ve stejném smyslu mohlo působit také cílevědomé a úzké spojení s potřebami národního obrození, za jehož projevy lze považovat například péči o tvorbu odborného pojmosloví či koncepce výuky oborů. V době rozkvětu před první světovou válkou tvořili základnu středoškolských učitelů (49%), i když nadále odbornou činnost

usměrňovali minoritně zastoupení učitelé vysokoškolské (6,5% členstva). Ve dvacetiletém období samostatného československého státu došlo k dalšímu podstatnému rozvoji členské i hmotné základny Jednoty. Je příznačné, že v té době byli jejími členy také někteří demokraticky smýšlející členové profesorských sborů německých vysokých škol v ČSR. Jednota manifestovala svůj vztah k připravované hitlerovské agresi proti republice značným příspěvkem na fond obrany. Ale také vyjadřovala svá ideová a morální stanoviska například publikováním překladu „Vědcova přísaha“ ve svém časopise *Rozhledy*, ze které lze připomenout tento citát: „Zdědil jsem tradici civilizace, která své trvání osvědčila více než říše. Kdykoliv užívám vědecké řeči a vědeckých výsledků, bezděky utívám nesčetné lidi, pro něž nebylo větší oběti než v zápasu rozvinout lidství a prokázat pravdu. Snášenlivost a volnost jsou srdcem této tradice, neboť jednotlivcovo přesvědčení a láska k pravdě jsou nejen základem vědy, ale také spravedlnosti a civilizace“.

Změny, které po skončení 2. světové války jsou spjaty s národním osvobozením a sociálním vývojem, ovlivnily také pojetí práce Jednoty. Jako jedna ze společností při ČSAV má nadále významný společenský úkol – podporovat rozvoj matematických a fyzikálních věd. Povaha její dnešní práce je však nutně jiná, právě tak jako je jiná současná základna těchto věd. Vedle řady ústavů základního výzkumu ČSAV a SAV se tisíce matematiků a fyziků uplatňují v mnoha oborech společenské praxe. V organickém srůstání vědy, techniky a výroby, které charakterizuje vědeckotechnickou revoluci, mají tyto obory mimořádně významné místo. Specifickým posláním vědy v tomto sledu je zajistit tok nových poznatků jako zdrojů zásadních výrobních inovací. Zejména ony totiž rozhodují o tempu vědeckotechnického rozvoje a v důsledku toho také o ekonomické úrovni. Veliké úkoly, které ukládá XVII. sjezd KSČ, však vyžadují realizovat představu hospodářského mechanismu, která – jak uvedl např. již na začátku tohoto roku s. Štrougal – „... vyžaduje řešení širokého okruhu otázek nejen ekonomické základny samé, ale spolu s ní i celé nadstavby ...“ Myšlenka plně koresponduje s průběhem lednového zasedání ÚV KSSS, ve kterém M. Gorbačov jistě ne náhodou poukázal na existující vazby mezi zvyšováním intenzivních faktorů v rozvoji sovětské ekonomiky a rozvojem demokracie, socialistické samosprávy, rozšiřováním veřejné informovanosti, kritiky a sebekritiky.

Specifické úkoly, které ve vzrůstajícím rozsahu ukládá věda, technika i výroba matematikům a fyzikům, mohou úspěšně řešit jen dobře vedené, vědecky připravené a společensky uvědomělé profesionální útvary. Je věcí profesionálně pracujících matematiků např. vytvořit vědecké a organizační předpoklady pro automatizaci, optimalizaci a racionalizaci výrobních a řídicích procesů. A podobně je věcí fyziků budovat mosty nejen mezi abstraktní matematikou na jedné a přírodními vědami na druhé straně, ale i mezi přírodními vědami a vědami technickými, lékařskými a zemědělskými. Dobrovolná zájmová organizace, kterou Jednota čs. matematiků a fyziků je, může však i nadále svoje významné postavení rozvíjet, zejména v cílevědomém ovlivňování společenského vědomí. A tak dnešní úvahu lze uzavřít citací ze vzpomínek akademika Borůvky: „Minulá i nynější činnost brněnské pobočky JČSMF se jeví jako součást širokého vědeckého, kulturního, výchovného a částečně i společenského života. Nebylo v ní tak zvaných velkých událostí, byla vždy jenom drobná, svědomitá a vytrvalá práce řady jednotlivců,

zaměřená k ustavičnému rozkvětu naší matematiky, fyziky a techniky, k podpoře nadějných talentů, snah a práce studentů a tím vším k prospěchu celé naší společnosti.“

A zejména v tomto smyslu přeji dnešnímu jubilantu, 125leté Jednotě čs. matematiků a fyziků, mladistvý elán a mnoho dalších úspěchů.

Projev předsedy SAV akademika Vladimíra Hajka

Vážené slávnostné zhromaždenie, súdružky a súdruhovia!

Rovnako ako v Čechách aj na Slovensku si s neobyčajnou úctou, uznaním a vďačnosťou pripomíname 125. výročie založenia Jednoty čs. matematikov a fyzikov a úprimne jej želáme, aby svoje dlhoročné pokrokové a šľachetné tradície naďalej na širokom fronte rozvíjala a významne prispievala k rozvoju vzdelanosti, vedy, kultúry i celkového života našej spoločnosti.

Pri príležitosti tohoto významného jubilea si dobre uvedomujeme, že to bola Jednota čs. matematikov a fyzikov, ktorá po I. svetovej vojne a po vzniku spoločného štátu našich národov začala aj na Slovensku rozsiahlu osvetovú prácu, ozrejmujúcu význam matematického a fyzikálneho vzdelávania pre kultúrny a hospodársky život spoločnosti. S vďačnosťou spomíname na celý rad českých stredoškolských profesorov matematiky a fyziky, ktorí v rokoch prvej republiky pôsobili na slovenských stredných školách, učili nás tieto kľúčové predmety školského vzdelávania a vytvárali zárodky matematického a fyzikálneho myslenia vo vedomí vtedajšej mladej generácie na Slovensku. To umožnilo, po založení Slovenskej vysokej školy technickej a Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského na rozhraní tridsiatych a štyridsiatych rokov, pristúpiť aj na Slovensku v širšom meradle k výchove technickej a prírodovedeckej inteligencie, čo sa osobitne výrazne prejavilo v rokoch po II. svetovej vojne, po oslobodení našej vlasti Sovietskou armádou a tiež za významnej pomoci a podpory českých kolegov. Keď spomínam tento historický medzník v živote našich národov, treba v súvislosti s jubileom JČSMF povedať, že i v rokoch neslobody, keď boli naše národy, český a slovenský, od seba násilne oddelené, Jednota dokázala zabezpečiť isté spojenie medzi matematikmi a fyzikmi v Čechách a na Slovensku, ako o tom hovoril aj s. akademik Ryš. To svedčí o jej životaschopnosti i o tom, aké silné boli jej korene v celoštátnom meradle už pred 50 rokmi.

V období budovania socializmu v našej vlasti, kedy sa vytvára široký priestor pre rozvoj vzdelania a vedy ako nevyhnutných atribútov ďalšieho ekonomického, sociálneho a kultúrneho rozvoja spoločnosti, Jednota čs. matematikov a fyzikov a od r. 1969 aj Jednota slovenských matematikov a fyzikov úspešne plnia významné poslanie vedeckej spoločnosti pri Československej, resp. Slovenskej akadémii vied. Významne sa zúčastňujú na organizovaní a stimulovaní vedeckého života, na zdokonaľovaní vyučovania matematiky a fyziky na školách všetkých stupňov. Pri tom sa v rámci Jednoty cieľavedome, ale aj spontánne, rozvíjajú aktivity na prehlbovanie vzájomnej pomoci, spolupráce a všestranných väzieb medzi matematikmi a fyzikmi oboch našich socialistických

republik. A tak i dnes, podobne ako v minulosti, Jednota celkovou svojou činnosťou prispieva významným vkladom do histórie spoločného života našich bratských národov.

Príkladná a priekopnícka je činnosť Jednoty pri iniciovaní a podchyťovaní záujmu žiakov stredných škôl o matematiku a fyziku predovšetkým organizovaním matematických a fyzikálnych olympiád, ktoré si v celoštátnom meradle vytvorili dôstojnú tradíciu a majú dobré meno aj v medzinárodnom meradle. Pre budúcnosť vedy u nás má práca tohoto druhu mimoriadny význam. V plnom rozsahu si to uvedomujeme najmä dnes, kedy v súvislosti s intenzifikáciou celkového života spoločnosti hľadáme účinné postupy aj pre intenzifikáciu práce vo sfére vedy. Uvedomujeme si, že prvoradou úlohou je zabezpečiť, aby do sféry vedy vstupovali len takí pracovníci, ktorí majú pre prácu vo vede predpoklady. Preto sa do stredu pozornosti ešte viac ako predtým dostáva vyhľadávanie a výber takýchto ľudí na stredných a vysokých školách, cieľavedomá práca s nimi, aby sa pre činnosť vo sfére vedy rozhodli a potom správne orientovaná a účinná vedecká výchova. V tejto náročnej práci sa v širokom meradle uplatňujú skúsenosti Jednoty z práce s mladými ľuďmi a v oblasti matematiky a fyziky, nepochybne, Jednota sama ešte v širšom meradle a ešte účinnejšie bude túto prácu s mládežou a s mladými adeptmi vedy rozvíjať.

Na záver svojho krátkeho príhovoru chcem vyjadriť úctu, uznanie a úprimné poďakovanie všetkým, ktorí sa zaslúžili o založenie, rozvoj i súčasnú činnosť Jednoty, ktorá vždy symbolizovala a aj dnes symbolizuje nadšenie, vrelý vzťah k vzdelaniu a k vede, pokrokové tradície a úprimné vlastenectvo. Nech je tomu tak aj naďalej.

Pozdravný projev prof. Michaela Atiyaha, předsedy Evropské matematické rady

Vážený pane prorektore, vážený pane předsedo, vážení hosté a kolegové,

je pro mne velkou ctí účastnit se tohoto shromáždění k 125. výročí Jednoty čs. matematiků a fyziků. Návštěva tohoto krásného starého města Prahy a přítomnost na této slavnosti ve vznešeném sále staroslavné Univerzity Karlovy jsou pro mne velkým potěšením. Velmi oceňuji skutečnost, že je to společné shromáždění matematiků a fyziků. V důsledku zvyšující se specializace vědy v naší době mnoho vědců v jiných zemích má mnohem užší okruh zájmů. Je velice příjemné, že Jednota československých matematiků a fyziků pokračuje ve své činnosti jako jeden celek. Vztahy mezi matematikou a fyzikou mají pevné kořeny v historii a jsou velmi hluboké. Navíc, v současnosti jsme svědky pozoruhodných nových vazeb mezi nejpokročilejší matematikou a nejnovějšími hranicemi teoretické fyziky.

Matematika a fyzika jsou ovšem mezinárodní disciplíny: rovnice neznají žádné hranice. Jsem proto šťasten, že jsem jedním ze zahraničních účastníků na tomto shromáždění, kteří vám přinášejí pozdravy a gratulace z jiných zemí. Především, jako dřívější prezident Londýnské matematické společnosti (která je také starobylou institucí) předávám vám srdečná blahopřání od svých britských kolegů. Dále, jako předseda Evropské matematické rady, reprezentující matematické společnosti z více než dvaceti evropských zemí,

připojuji nejlepší přání k vaší činnosti od širší evropské matematické společnosti. Byl jsem velmi rád, když v listopadu 1986 se Evropská matematická rada sešla v této zemi na laskavé pozvání našich československých kolegů. Všichni účastníci této schůzky zdůrazňovali důležitost stálé mezinárodní spolupráce v matematice.

Nakonec bych rád popřál Jednotě československých matematiků a fyziků mnoho úspěchů v budoucnosti s mnoha dalšími významnými výročími. Doufám také, že budeme i nadále rozvíjet blízké vztahy mezi matematiky a fyziky a jejich kolegy v jiných zemích.

Z angličtiny přeložil Štefan Zajac

Pozdravný projev prezidenta Evropské fyzikální společnosti prof. Wernera Buckela

Vaše Magnificence, pane předsedo, vážení hosté, dámy a pánové,

je pro mne velikou ctí a potěšením pozdravit toto slavnostní shromáždění jménem Výkonného výboru Evropské fyzikální společnosti. Rád bych vyjádřil naše srdečné blahopřání k 125. výročí Jednoty československých matematiků a fyziků.

Velmi rád konstatuji, že vztahy mezi Evropskou fyzikální společností a československými kolegy byly vždy velmi dobré a z doby zcela nedávné můžeme uvést příklad naší úzké spolupráce. Byli jsme všichni velmi rádi, že přes 30 mladých československých fyziků se zúčastnilo 7. generální konference Evropské fyzikální společnosti v Helsinkách. Vždy se snažíme co nejvíce podporovat mladé vědce. Pevně doufám, že tyto dobré vztahy udržíme i v budoucnosti.

Dovolte, abych připojil své osobní blahopřání. Děkuji vám velice za laskavé pozvání k účasti na tomto slavnostním shromáždění. Je pro mne velikou radostí být s vámi zde v tomto vznešeném sále.

Při této příležitosti cítím ještě povinnost říci několik slov k odpovědnosti vědců, obzvláště fyziků. Dali jsme lidstvu do rukou prostředky, které mohou zničit tuto nádhernou planetu, anebo obrovským způsobem zvýšit náš životní standard. Vědecké poznatky jsou vždy mincí se dvěma stranami.

My všichni se musíme co nejvíce snažit, aby naše objevy byly použity jen k prospěchu lidstva a ne k jeho zničení. To je naše velká odpovědnost, které se nesmíme nikdy vyhnout.

Z angličtiny přeložil Štefan Zajac

Řídící orgány JČSMF

zvolené na sjezdu v Praze dne 21. 8. 1987

Hlavní výbor JČSMF

Předsednictvo HV JČSMF:

předseda:	prof. RNDr. Břetislav Novák, DrSc.
1. místopředseda:	prof. RNDr. Jozef Moravčík, CSc. (předseda JSMF)
místopředsedové:	RNDr. Josef Kubát RNDr. Štefan Schwabik, CSc. doc. ing. Ivan Štoll, CSc.
vědecký tajemník:	ing. Štefan Zajac, CSc.
hospodář:	doc. dr. ing. Bohdan Klimeš, CSc.
zástupci vědeckých kolegií:	prof. RNDr. Miroslav Fiedler, DrSc., člen korespondent ČSAV doc. RNDr. Miloš Matyáš, DrSc., člen korespondent ČSAV
předsedové sekcí:	doc. RNDr. Jiří Veselý, CSc. doc. RNDr. Jaroslav Šedivý, CSc. RNDr. Svatopluk Krupička, CSc. prof. RNDr. Emanuel Svoboda, CSc.
zástupce pražské pobočky:	doc. ing. Zdeněk Pluhař, CSc.
další členové:	doc. RNDr. Jarolím Bureš, CSc. RNDr. Jiří Jarník, CSc. prof. RNDr. Alois Kufner, DrSc. doc. RNDr. František Lukeš, CSc. RNDr. Miroslav Miler, CSc. prof. RNDr. Ivan Úlehla, DrSc., člen korespondent ČSAV
členové delegovaní JSMF:	RNDr. Eleonóra Adlerová, CSc. RNDr. Anton Huťa ml., CSc. doc. RNDr. Ján Maďar, CSc. prof. RNDr. Václav Medek

ostatní členové HV JČSMF:

RNDr. Karel Bartuška
RNDr. Jindřich Bečvář, CSc.
doc. RNDr. Martin Černohorský, CSc.
doc. RNDr. ing. Ladislav Drs, CSc.
RNDr. Jiří Holenda, CSc.
RNDr. Josef Kudrnovský, CSc.
doc. RNDr. Oldřich Lepil, CSc.
doc. RNDr. Vilém Mádr, CSc.
RNDr. Jaroslav Nadrchal, CSc.
doc. RNDr. Jozef Nagy, CSc.
doc. ing. Jiří Niederle, CSc.
doc. RNDr. Dušan Novotný, CSc.
doc. RNDr. Jaroslav Pantoflíček, CSc.
doc. RNDr. Libor Pátý, CSc.
doc. RNDr. Milan Sekanina, CSc.*)
RNDr. Eduard Schmidt, CSc.
RNDr. Zdeněk Šigut, CSc.
RNDr. Václav Šůla
doc. RNDr. Milan Šulista, CSc.
RNDr. Karel Vojtěchovský
doc. PaedDr. Stanislav Zahradník, CSc.

Členové HV JČSMF delegovaní JSMF:

RNDr. Peter Bero
RNDr. Pavol Brunovský, DrSc.
Alena Bystričanová
pplk. prof. RNDr. Ján Chrapan, CSc.
doc. RNDr. Jozef Janovič, CSc.
doc. RNDr. Stanislav Jendroľ, CSc.
prof. RNDr. Július Krempaský, DrSc.
člen korespondent ČSAV a SAV
RNDr. ing. Ľubomír Kubáček, DrSc.,
člen korespondent SAV
prof. RNDr. Stanislav Ondrejka, CSc.

doc. RNDr. Daniel Palumbíny, CSc.
prof. RNDr. Pavol Povinec, DrSc.
doc. RNDr. Branislav Rován, CSc.

Náhradníci HV JČSMF:

Jan Beneš
RNDr. Jitka Brůnová
Dagmar Brůžková, prom. chem.
RNDr. Marie Fojtíková
RNDr. Jan Franců, CSc.*)
doc. RNDr. Josef Janás, CSc.
RNDr. Milan Koman, CSc.
PhDr. Jana Müllerová, CSc.
doc. RNDr. Jiří Neustupa, CSc.
RNDr. Vladimír Roskovec, CSc.
RNDr. Petr Řepa, CSc.
ing. Ludvík Smrčka, CSc.
PhDr. Květa Sovíková
prof. RNDr. Karel Vacek, DrSc.,
člen korespondent ČSAV
doc. RNDr. ing. Lada Vaňatová
RNDr. Vladimír Vorlíček, CSc.
RNDr. Karel Závěta, CSc.
RNDr. Pavla Zieleniecová, CSc.

Revizoři:

RNDr. Eva Nováková, CSc.
RNDr. Václav Koutník, CSc.
doc. RNDr. Ivan Šantavý, CSc.

Náhradníci revizorů:

doc. RNDr. Karel Kapoun, CSc.
Ladislav Šach, prom. mat.

*) Zemřel 21. 10. 1987

*) Od 26. 10. 1987 člen HV JČSMF

Riadiace orgány JSMF

zvolené na zjazde v Prahe 21. 8. 1987

Ústredný výbor JSMF

Predsedníctvo:

Predседа:	prof. RNDr. Jozef Moravčík, CSc.
Podpredsedovia:	doc. RNDr. Ján Maďar, CSc. prof. RNDr. Václav Medek
Vedecká tajomníčka:	RNDr. Eleonóra Adlerová, CSc.
Hospodár:	RNDr. Anton Huťa ml., CSc.
Predsedovia sekcií:	doc. RNDr. Branislav Rován, CSc. prof. RNDr. Pavol Povinec, DrSc. doc. RNDr. Jozef Janovič, CSc.

Ďalší členovia predsedníctva: RNDr. Peter Bero
RNDr. Pavol Brunovský, DrSc.
Alena Bystričanová
pplk. prof. RNDr. Ján Chrapan, CSc.
doc. RNDr. Stanislav Jendroľ, CSc.
prof. RNDr. Július Krempaský, DrSc.,
člen korešpondent ČSAV a SAV
RNDr. ing. Lubomír Kubáček, DrSc.,
člen korešpondent SAV
prof. RNDr. Stanislav Ondrejka, CSc.
doc. RNDr. Daniel Palumbíny, CSc.

Ďalší členovia ÚV JSMF:

RNDr. Zoltán Balogh	doc. RNDr. Jozef Komorník, CSc.
RNDr. Ladislav Berger	PhDr. Anna Országhová
RNDr. Hilda Draškovičová, CSc.	RNDr. Ján Plesník, CSc.
PaedDr. Jakub Erhardt	RNDr. Štefan Porubský, CSc.
RNDr. Marián Hanula	RNDr. Víťazoslav Repáš
RNDr. Tomáš Hecht, CSc.	RNDr. Daniela Rizmanová
RNDr. Pavol Hic, CSc.	RNDr. Štefan Schrötter, CSc.
doc. RNDr. Peter Horák, CSc.	PaedDr. Ivan Šabo
RNDr. Daniela Hricišáková	Ivan Teplička
doc. RNDr. Arpád Kecskés, CSc.	prof. RNDr. Štefan Znáť, DrSc.

Predsedovia pobočiek:

doc. RNDr. Tibor Katriňák, DrSc.,
Bratislava 1
RNDr. Viktor Bezák, DrSc., Bratislava 2
doc. RNDr. Viktor Pirč, CSc., Košice
prof. RNDr. Ondrej Šedivý, CSc., Nitra
prof. RNDr. Ondrej Strečko, CSc., Prešov
RNDr. Vojtech Filo, Trnava
doc. RNDr. Pavol Hanzel, CSc., Zvolen
doc. RNDr. Jozef Ďurček, CSc., Žilina

Náhradníci ÚV JSMF:

RNDr. Jozef Doboš, CSc.
PaedDr. Jozef Dolinský

RNDr. Martin Chudý, CSc.
RNDr. Peter Prešnajder, CSc.
RNDr. Ivan Sadloň
RNDr. Július Šoltés
PhDr. Pavol Valent, CSc.
doc. RNDr. Jozef Zámečník, CSc.

Revízori:

RNDr. ing. Oľga Drobná, CSc.
RNDr. Stanislav Kolník, CSc.

Náhradníčka revízorov:

Valéria Urbančeková

Členové JČSMF vyznamenaní na sjezdu v Praze 1987

Zahraniční čestní členové JČSMF

Univerzitní profesor MICHAEL F. ATIYAH, profesor matematiky na univerzitě v Oxfordu, **předseda** Evropské matematické rady
Akademik ANDREJ STANISLAVOVIČ BOROVIK-ROMANOV, ředitel Ústavu fyzikálních problémů AV SSSR v Moskvě
Univerzitní profesor dr. WERNER BUCKEL, profesor fyziky na univerzitě v Karlsruhe (NSR), **prezident** Evropské fyzikální společnosti
Akademik LJUDVIG DIMITRIJEVIČ FADDEJEV, ředitel Leningradského oddělení Matematického ústavu AV SSSR
Univerzitní profesorka ANNA ŽOFIA KRYGOWSKA, profesorka na Vysoké škole pedagogické Jagellonské univerzity v Krakově
Univerzitní profesor LÁSZLÓ LOVÁSZ, člen korespondent AV MLR, profesor univerzity Loránda Eötvöse v Budapešti
Akademik GYÖRGY MARX, profesor Univerzity Loránda Eötvöse v Budapešti
Akademik CZESLAW OLECH, ředitel Mezinárodního matematického centra S. Bannacha ve Varšavě
Univerzitní profesor dr. RYSZARD RACZKA, profesor teoretické fyziky, vedoucí oddělení teorie jádra v Ústavu pro jaderná studia ve Varšavě
Univerzitní profesor dr. ALFRED RUTSCHER, vedoucí sekce Fyzika a elektronika na univerzitě Ernsta Moritze Arndta v Greifswaldu (NDR)
Akademik BLAGOVEST H. SENDOV, místopředseda a vědecký sekretář BAV v Sofii
Univerzitní profesor HANS GEORG STEINER, profesor didaktiky matematiky na univerzitě v Bielefeldu (NSR)
Univerzitní profesor ISTVÁN VINCZE, vedoucí vědecký pracovník Matematického ústavu AV MLR v Budapešti, profesor matematiky na univerzitě Loránda Eötvöse v Budapešti
Akademik VASILIJ SERGEJEVIČ VLADIMIROV, vedoucí oddělení Matematického ústavu AV SSSR v Moskvě

Čestní členové:

akademik JINDŘICH BAČKOVSKÝ (Praha)
prof. RNDr. MIROSLAV BRDIČKA (Praha)
akademik ARMIN DELONG (Brno)
RNDr. MIROSLAV HORÁK (Ústí n. L.)
akademik MIROSLAV KATĚTOV (Praha)
prof. RNDr. JAROSLAV KURZWEIL, DrSc., člen
korespondent ČSAV (Praha)
RNDr. Jiří MIKULČÁK, CSc. (Praha)
prof. RNDr. KAREL REKTORYS, DrSc. (Praha)
JOSEF SVOBODA (Jihlava)
RNDr. ZDENĚK ŠIGUT, CSc. (Plzeň)
prof. RNDr. IVAN ŮLEHLA, DrSc., člen kores-
pondent ČSAV (Praha)
prof. RNDr. JAROSLAV VACHEK, CSc. (Praha)
akademik VÁCLAV VOTRUBA (Praha)
prof. RNDr. MILOŠ ZLÁMAL, DrSc., člen kores-
pondent ČSAV (Brno)

Zasloužilí členové:

RNDr. MILAN BEDNAŘÍK, CSc. (Olomouc)
doc. RNDr. JAROLÍM BUREŠ, CSc. (Praha)
RNDr. VLASTIMIL ČECH (Ústí n/L.)
FRANTIŠEK DUBČÁK (Gottwaldov)
LIBOR DVOŘÁK (Pardubice)
RNDr. JAN FOUSEK, CSc. (Praha)
RNDr. MILAN KOMAN, CSc. (Praha)
doc. RNDr. VILÉM MÁDR, CSc. (Ostrava)
RNDr. JAROSLAV NADRCHAL, CSc. (Praha)
doc. RNDr. FRANTIŠEK NEUMAN, DrSc. (Brno)
VĚRA RÁDLOVÁ (Plzeň)
doc. RNDr. MILAN SEKANINA, CSc. (Brno)
RNDr. ŠTEFAN SCHWABIK, CSc. (Praha)
RNDr. STANISLAV ŠAFRATA, CSc. (Praha)
FRANTIŠEK ŠIMEK (Liberec)
ing. OTO ŠTIRAND, CSc. (Praha)
doc. ing. IVAN ŠTOLL, CSc. (Praha)
RNDr. VÁCLAV ŠŮLA (Praha)
RNDr. JOSEF TILICH (Olomouc)
PaedDr. ALOIS VANĚK (Ústí n/L.)
RNDr. IVO VOLF (Hradec Králové)
RNDr. BOHDAN ZELINKA, CSc. (Liberec)

Diplomy X. jubilejního sjezdu:

akademik VLADIMÍR HAJKO, místopředseda
ČSAV, předseda SAV
akademik STANISLAV KUBÍK, vědecký sekretář
ČSAV
doc. MILAN VONDRUŠKA, místopředseda ČNR
prof. ing. VÁCLAV ČISAŘ, I. náměstek ministra
školství ČSR

Fyzikální ústav ČSAV v Praze
Matematický ústav ČSAV v Praze
Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity
Karlovy v Praze

ing. JAROMÍR JEŽEK, CSc., ředitel n. p. Polygrafia
MILOSLAV NOVÁK, ředitel závodu 06
„Prometheus“, n. p. Polygrafia
Kolektiv hlavní redakce vzdělávacích pořadů
ČST, Praha

JUDr. JAROSLAV BARTÁK (in memoriam) (Praha)
PaedDr. FRANTIŠEK BĚLOUN (Praha)
doc. RNDr. BRUNO BUDINSKÝ, CSc. (Praha)
doc. RNDr. LUDMILA ECKERTOVÁ, CSc. (Praha)
JAKUB HŘEBAČKA (středočeská pob.)
RNDr. RŮŽENA KOLÁŘOVÁ, CSc. (Praha)
MILOŠ JELÍNEK (Praha)
RNDr. JAN KACZÉR, DrSc. (Praha)
akademik JOSEF NOVÁK (Praha)
doc. RNDr. LUDVÍK NOVÁK, CSc. (Gottwaldov)
RNDr. KVĚTOMIL STACH, CSc. (Ostrava)
LUDMILA TRÉGLOVÁ (středočeská pob.)
KAREL WICK (in memoriam) (Praha)
FRANTIŠEK ŽIVNÝ (Ostrava)

Stříbrné medaile JČSMF 1987

akademik JOSEF ŘÍMAN, předseda ČSAV
akademik VLADIMÍR HAJKO,
místopředseda ČSAV, předseda SAV
akademik KAREL JULIŠ, ministr školství ČSR
akademik VLADIMÍR POKORNÝ,
místopředseda ČSAV
akademik STANISLAV KUBÍK,
vědecký sekretář ČSAV
akademik PŘEMYSL RYŠ, člen prezidia ČSAV
doc. MILAN VONDRUŠKA, místopředseda ČNR
prof. ing. MILAN KUBÁT,
ministr elektrotechnického průmyslu ČSSR
ing. JOSEF HAVLÍN, tajemník ÚV KSČ
prof. JUDr. ZDENĚK ČEŠKA,
člen korespondent ČSAV, rektor UK
prof. ing. Jiří KLÍMA,
člen korespondent ČSAV, rektor ČVUT

Bronzové medaile JČSMF 1987

ing. FRANTIŠEK ŠTAFÁ,
primátor hl. města Prahy
prof. ing. VÁCLAV ČISAŘ,
I. náměstek ministra školství ČSR

dr. KAREL ČEPIČKA,
náměstek ministra školství ČSR
MILOSLAV DOČKAL, vedoucí oddělení ÚV KSČ

Fyzikální ústav ČSAV Praha
Matematický ústav ČSAV Praha
Matematicko-fyzikální fakulta
Univerzity Karlovy Praha

RNDr. KAREL BARTUŠKA (Praha)
PaedDr. FRANTIŠEK BĚLOUN (Praha)
akademik OTAKAR BORŮVKA (Brno)
doc. RNDr. MARTIN ČERNOHORSKÝ, CSc. (Brno)
doc. FRANTIŠEK DUŠEK (Ústí n. L.)
prof. RNDr. MIROSLAV FIEDLER, DrSc.,
člen korespondent ČSAV (Praha)
prof. RNDr. JOSEF FUKA (Olomouc)
RNDr. JIŘÍ HOLENDÁ, CSc. (Plzeň)
RNDr. JIŘÍ JARNÍK, CSc. (Praha)
RNDr. JAN KACZÉR, DrSc. (Praha)
doc. dr. ing. BOHDAN KLIMEŠ, CSc. (Praha)
doc. RNDr. OLDŘICH KOWALSKI, DrSc. (Praha)
prof. RNDr. JÚLIUS KREMPASKÝ, DrSc.,
člen korespondent ČSAV a SAV (Bratislava)
RNDr. SVATOPLUK KRUPÍČKA, CSc. (Praha)
RNDr. JOSEF KUBÁT (Pardubice)
prof. RNDr. ALOIS KUFRNER, DrSc. (Praha)
prof. RNDr. MIROSLAV LAITICH, CSc.
(Olomouc)
doc. RNDr. OLDŘICH LEPIL, CSc. (Olomouc)
doc. RNDr. MILOŠ MATYÁŠ, DrSc.,
člen korespondent ČSAV (Praha)
prof. RNDr. VÁCLAV MEDEK (Bratislava)
akademik JOSEF NOVÁK (Praha)
doc. RNDr. LUDVÍK NOVÁK, CSc. (Gottwaldov)
prof. RNDr. FRANTIŠEK NOŽIČKA, Dr.h.c.
(Praha)
doc. RNDr. LIBOR PÁTÝ, CSc. (Praha)
RNDr. MIROSLAV ROZŠÍVAL (Praha)
prof. RNDr. EMANUEL SVOBODA, CSc. (Praha)
doc. RNDr. IVAN ŠANTAVÝ, CSc. (Brno)
doc. RNDr. JAROSLAV ŠEDIVÝ, CSc. (Praha)
prof. RNDr. KAREL VACEK, DrSc.,
člen korespondent ČSAV (Praha)
doc. PaedDr. STANISLAV ZAHRADNÍK, CSc.
(Hradec Králové)

Stříbrné medaile JČSMF 1962

doc. RNDr. LUDMILA ECKERTOVÁ, CSc. (Praha)
RNDr. MIROSLAV MILER, CSc. (Praha)
doc. RNDr. JAROSLAV PANTOFLÍČEK, CSc.
(Praha)

doc. RNDr. JAROSLAV SOMMER, CSc. (Ostrava)
RNDr. KVĚTOMIL STACH, CSc. (Ostrava)
doc. RNDr. MILAN ŠULISTA, CSc. (Praha)
RNDr. VLADIMÍR VORLÍČEK, CSc. (Praha)
FRANTIŠEK ŽIVNÝ (Ostrava)

Bronzové medaile JČSMF 1962

doc. RNDr. VLADIMÍR BRUTHANS, CSc. (Liberec)
ing. PETR BUJOK (Ostrava)
RNDr. JAN FISCHER, CSc. (Praha)
RNDr. TOMÁŠ HAVRÁNEK, CSc. (Praha)
ZDENĚK HOLUŠA (Ostrava)
doc. RNDr. JOSEF JANÁS, CSc. (Brno)
RNDr. ALOIS KLÍČ, CSc. (Praha)
doc. RNDr. FRANTIŠEK KOSEK, DrSc.
(Pardubice)
ing. LADISLAV KRLÍN, CSc. (Praha)
RNDr. FRANTIŠEK KROUPA, DrSc.,
člen korespondent ČSAV (Praha)
RNDr. VLADIMÍR MALÍŠEK, CSc. (Olomouc)
RNDr. JAROSLAV MILOTA, CSc. (Praha)
RNDr. LUDĚK PEKÁREK, DrSc. (Praha)
RNDr. JANA ŘEPOVÁ (Praha)
MIROSLAV ŠEVČÍK (Středočeská pobočka)
RNDr. JAROMÍR ŠIROKÝ, CSc. (Olomouc)
STANISLAV TICHÝ (Ostrava)
RNDr. TOMÁŠ ZEMČÍK, CSc. (Brno)
RNDr. FRANTIŠEK ZÍTEK, CSc. (Praha)
RNDr. KAREL ZVÁRA, CSc. (Praha)

Vyznamenání za pedagogickou činnost:

RNDr. MIROSLAV BARTOŠEK (Olomouc)
PaedDr. JIŘÍ BOHUNĚK (Jihlava)
doc. RNDr. JIŘÍ CIHLÁŘ, CSc. (Ústí n/L.)
JAROSLAV DĚDIČ (Ostrava)
RNDr. ANTONÍN FINGERLAND, CSc. (Praha)
JOSEF JURČÍK (Ostrava)
doc. RNDr. FRANTIŠEK KAMENČÁK, CSc.
(Ostrava)
doc. RNDr. KAREL KAPOUN, CSc. (Ostrava)
RNDr. MILAN KEPRT, CSc. (Brno)
RNDr. DAGMAR KOZLOVSKÁ (Ostrava)
PhDr. STANISLAV KUNC (Ústí n/L.)
prof. RNDr. BŘETISLAV NOVÁK, DrSc. (Praha)
MIROSLAV OUHRABKA, CSc. (Hradec Králové)
prof. RNDr. JAN POLÁŠEK, DrSc. (Praha)
ZDENĚK VESELÝ (Praha)
RNDr. VLADIMÍR VLČEK, CSc. (Olomouc)
PhDr. JINDŘICH VOCELKA (Praha)
RNDr. PETR WYSLYCH, CSc. (Ostrava)

Čestná uznání

Pobočka Praha:

RNDr. JAROMÍR ANTOCH, CSc.
prof. RNDr. LADISLAV BICAN, DrSc.
RNDr. JANA BOČKOVÁ
doc. RNDr. JAN ČERMÁK, CSc.
doc. RNDr. OSVALD DEMUTH, CSc.
RNDr. TOMÁŠ HAVRÁNEK, CSc.
RNDr. BOŽENA HORÁKOVÁ
RNDr. ZDENĚK HORSKÝ, CSc.
RNDr. IVA CHALUPOVÁ, CSc.
RNDr. MICHAL CHYTIL, CSc.
doc. RNDr. JANA JUREČKOVÁ, CSc.
RNDr. ALOIS KLÍČ, CSc.
prof. RNDr. EMANUEL KLIER
RNDr. VLADIMÍR KOHOUT, CSc.
doc. RNDr. ing. KAREL KOŠTÁL, CSc.
RNDr. JOSEF KRÁL, DrSc.
RNDr. BLANKA KUTINOVÁ, CSc.
PhDr. VLASTIMIL MACHÁČEK
ARNOŠTKA MLČOCHOVÁ
prof. RNDr. ZBYNĚK NÁDENÍK, DrSc.
ing. MIROSLAV NOVÁK, CSc.
RNDr. JARMILA NOVOTNÁ, CSc.
RNDr. JAROSLAV PAČES, CSc.
RNDr. MILOŠ RŮŽIČKA, CSc.
MARTA SINKOVÁ
RNDr. FRANTIŠEK SMUTNÝ, CSc.
doc. RNDr. MIROSLAV SVOBODA, CSc.
MARIE TICHÁ, CSc.
RNDr. HANA URBÁNKOVÁ, CSc.
RNDr. IVAN VELTRUSKÝ, CSc.
doc. RNDr. Jiří VESELÝ, CSc.
prof. RNDr. MILAN VLACH, DrSc.
RNDr. KAREL VOLENÍK, CSc.
doc. RNDr. PETR VOSTRÝ, CSc.
RNDr. MILENA ZÁVĚTOVÁ, CSc.
ing. JAN ŽOFKA, CSc.

Pobočka Brno:

doc. RNDr. ing. JOSEF BŘEZINA, CSc.
RNDr. PETR DUB, CSc.
RNDr. MARIE FOJTÍKOVÁ
RNDr. JAN FRANCŮ, CSc.
RNDr. MILOŠ HAMERSKÝ, CSc.
RNDr. KVĚTOSLAVA HÁNOVÁ
doc. RNDr. JOSEF JANÁS, CSc.
doc. RNDr. OTA ŘÍHA, CSc.
doc. RNDr. JAN SCHWARZ
RNDr. KAREL VOJTĚCHOVSKÝ
doc. RNDr. JAROMÍR VOSMANSKÝ, CSc.

Pobočka České Budějovice:

JAROSLAV ECHTNER
KAMIL FLACHS
MARIE ŠTĚPÁNKOVÁ
ANTONÍN VÁCLAVŮ

Pobočka Gottwaldov:

RNDr. JANA BARTOŇOVÁ
RNDr. VLASTIMIL FLAJŠINGR

Pobočka Hradec Králové:

JOSEF HOLEC
RNDr. JAROMÍR KRYS, CSc.
RNDr. ALOIS KUBOVÝ, CSc.
RNDr. FRANTIŠEK KUŘINA, CSc.
ANTONÍN MARÁSEK
doc. RNDr., PhDr. ZDENĚK PŮLPÁN, CSc.
VÁCLAV ŠÁDA

Pobočka Jihlava:

MIROSLAV MÁLEK

Pobočka Liberec:

doc. RNDr. VÁCLAV METELKA, CSc.
RNDr. ing. LUBOMÍR SODOMKA, CSc.

Pobočka Olomouc:

RNDr. JITKA BRŮNOVÁ
RNDr. DAGMAR CÍRKVOVÁ
RNDr. PAVEL CHMELA, CSc.
RNDr. JAROSLAVA JACHANOVÁ, CSc.
RNDr. DALIBOR KLUCKÝ, CSc.
RNDr. EVŽEN RŮŽIČKA
RNDr. SVATOSLAV STANĚK, CSc.
RNDr. JAROMÍR ŠIROKÝ, CSc.

Pobočka Ostrava:

RNDr. ZDENĚK BOHÁČ
RNDr. PAVEL BURDA, CSc.
doc. RNDr. KVĚTOSLAV BURIAN, CSc.
RNDr. FRANTIŠEK GOLAB
MARIE JANČAROVÁ, prom. pedagog
MARIE KONEČNÁ
RNDr. JAROSLAV MAZÁČ, CSc.
doc. RNDr. ERIKA MECHLOVÁ, CSc.
RNDr. BŘETISLAV MIČULKA
LEOPOLD SEDLÁŘ
PaedDr. Jiří VÁŇA
RNDr. JINDŘICH VANĚK
RNDr. ALENA VARMUŽOVÁ

Pobočka Pardubice:

MARIE BROŽÍKOVÁ
RNDr. ZDENĚK CIMPL, CSc.
RNDr. DAG HRUBÝ
FRANTIŠEK JANEČEK
RNDr. MARIE KAPLANOVÁ, CSc.
doc. RNDr. FRANTIŠEK KOSEK, DrSc.
PAVEL POCHOBRADSKÝ
doc. RNDr. OTAKAR PRACHAŘ, CSc.
RNDr. MILAN RYŠAVÝ
ANTONÍN SNÍTIL

Pobočka Plzeň:

RNDr. JAROSLAV DRÁBEK
RNDr. VÁCLAV HAVEL
STANISLAV HAVLÍČEK
ing. Jiří KOULA
RNDr. JITKA KRÍŽKOVÁ

OLGA MAŠKOVÁ
RNDr. JOSEF POLÁK, CSc.

Středočeská pobočka:

doc. RNDr. ing. LADISLAV DRS, CSc.
BOHUMIL CHOCHOLA
doc. ing. Jiří MACHALICKÝ, CSc.
RNDr. Jiří MÍDA, CSc.
PhDr. EVA PEŠKOVÁ
HANA POTÚČKOVÁ
MIROSLAV ŠEVČÍK

Pobočka Ústí n/L.:

DANA ELZNIČOVÁ
JAROSLAV HONNER
doc. RNDr. DUŠAN NOVOTNÝ, CSc.
JAN SLAVÍK
BEDŘICH ŠTĚPÁNEK

Členovia JSMF vyznamenaní na zjazde v Prahe 1987

Čestní členovia:

RNDr. JURAJ BOSÁK, DrSc., in memoriam
prof. RNDr. JURAJ DANIEL-SZABÓ, CSc.
doc. RNDr. JOZEF ĎURČEK, CSc.
prof. RNDr. JOZEF GARAJ
RNDr. JOZEF CHAVKO
akademik JÁN JAKUBÍK
prof. RNDr. ERNEST JUCOVIČ, DrSc.
KORNÉLIA KROPILÁKOVÁ
doc. RNDr. JÁN MAĐAR, CSc.
prof. RNDr. BELOSLAV RIEČAN, DrSc.
prof. RNDr. TIBOR ŠALÁT, DrSc.
prof. RNDr. ONDREJ ŠEDIVÝ, CSc.
VIERA ŠIMČISKOVÁ

Zaslúžilí členovia:

RNDr. ELEONÓRA ADLEROVÁ, CSc.
LUDMILA BERACKOVÁ
prof. RNDr. LEV BUKOVSKÝ, DrSc.
RNDr. ANTON DEKRÉT, CSc.
PaedDr. MICHAL FALIS
RNDr. JANKA FEJKOVÁ, CSc.
prof. RNDr. PAVOL GALAJDA, DrSc.
RNDr. MARIÁN HANULA
doc. RNDr. MILAN HEJNÝ, CSc.

pplk. prof. RNDr. JÁN CHRAPAN, CSc.
RNDr. VLADIMÍR JODAS
prof. RNDr. BLANKA KOLIBIAROVÁ, CSc.
JOZEF KRCHŇAVÝ
doc. PhDr. KAROL KRIZALKOVIČ, CSc.
doc. ing. LUBOMÍR KUBÁČEK, DrSc.
MICHAL MAGULA
doc. RNDr. PAVOL MARUŠIAK, CSc.
RNDr. JÁN PERENČAJ
prof. RNDr. MILAN PETRÁŠ, CSc.
doc. RNDr. MÁRIA RAKOVSKÁ, CSc.
prof. RNDr. ZOLTÁN ZALABAI, CSc.
doc. RNDr. JOZEF ZÁMEČNÍK, CSc.
prof. RNDr. ŠTEFAN ZNÁM, DrSc.

Pedagogické vyznamenania:

RNDr. RASTISLAV BANÍK
RNDr. PETER BERO
doc. PhDr. ANTON CUNINKA, CSc.
PaedDr. JÁN ČAKLÉŠ
doc. RNDr. JÁN ČIZMÁR, CSc.
PaedDr. JAKUB ERHARDT
VOJTECH FILÍN
doc. RNDr. TIBOR GÁL, CSc.
doc. RNDr. EVA GEDEONOVÁ, CSc.
doc. RNDr. PAVOL GREŠÁK, CSc.

RNDr. OTAKAR GROŠEK, CSc.
 doc. RNDr. ALFONZ HAVIAR, CSc.
 doc. RNDr. PETER HORÁK, CSc.
 RNDr. BARNABÁS IPÓTH
 ANNA IŠTÓKOVÁ
 doc. RNDr. STANISLAV JENDROJ, CSc.
 PaedDr. MARGITA KLUVANCOVÁ
 VILIAM KUBO
 RNDr. MARTIN LUČIVJANSKÝ
 RNDr. MILAN MAXIÁN
 prof. RNDr. STANISLAV ONDREJKA
 PaedDr. ANNA ORSZÁGHOVÁ
 doc. RNDr. DANIEL PALUMBÍNÝ, CSc.
 RNDr. BOŽENA PISOŇOVÁ
 doc. RNDr. JÁN PLESNÍK, CSc.
 RNDr. OLIVER RALÍK
 prof. RNDr. MATEJ RÁKOŠ, DrSc.
 RNDr. VLADIMÍR REPÁŠ
 RNDr. DANIELA RIZMANOVÁ
 RNDr. ŠTEFAN SCHRÖTTER, CSc.
 RNDr. IMRICH STARÍČEK, CSc.
 RNDr. EVA TOMANOVÁ
 SOŇA TOMÁNKOVÁ
 VLADIMÍR VANČO
 ZORA VESTEROVÁ
 RNDr. RUDOLF ZAJAC, CSc.
 doc. RNDr. JOZEF ZÁMOŽÍK, CSc.
 doc. ing. ANGELA ZENTKOVÁ, CSc.

Čestné uznania:

RNDr. JÚLIUS BAČÍK, CSc.
 doc. RNDr. IVAN BAJÁK, CSc.
 RNDr. PAVOL BALGAVÝ, CSc.
 RNDr. IVAN BANÍK, CSc.
 RNDr. ŠTEFAN BAŽÍK
 EVA BITTNEROVÁ
 RNDr. ANDREJ BLAHO
 ing. MILAN BOHÁČ
 RNDr. JURAJ BRACINÍK
 ALENA BYSTRICANOVÁ
 MIKULÁŠ CILLING
 RNDr. PAVOL ČERNEK, CSc.
 RNDr. VLADIMÍR ČERNÝ, CSc.
 SOŇA DEKRÉTOVÁ
 RNDr. JÁN DEMKO
 doc. RNDr. ONDREJ DREVEŇÁK, CSc.
 PhDr. PETER DRLÍK
 doc. RNDr. LADISLAV DUNAJSKÝ, CSc.
 JOZEF FURIEL
 DARINA GEGOVÁ
 RNDr. JOZEF GEMBAROVIČ
 KRISTÍNA HANULAYOVÁ

RNDr. TOMÁŠ HECHT, CSc.
 RNDr. PAVOL HÍC, CSc.
 RNDr. ĽUDOVÍT HORŇANSKÝ
 RNDr. DANIELA HRICIŠÁKOVÁ
 RNDr. PAVOL HRNČIAR
 RNDr. ONDREJ HUDÁK, DrSc.
 doc. RNDr. FRANTIŠEK HUSÁRIK, CSc.
 RNDr. ANTON HUŤA, CSc., ml.
 doc. RNDr. VLADIMÍR HUŤKA, CSc.
 doc. RNDr. JOZEF HVORECKÝ, CSc.
 RNDr. KAMIL JAKAL
 doc. RNDr. ŠTEFAN JÁNOŠ, CSc.
 ing. RNDr. MARTIN KEDRO, CSc.
 ing. JOZEF KEJST
 DAGMAR KOMOVÁ
 EUGEN KRAUS
 RNDr. DALIBOR KRUPA, CSc.
 ing. JAROSLAV KUNIK
 ANNA LAJČINOVÁ
 RNDr. VIERA LAPITKOVÁ
 RNDr. PETER MACH
 RNDr. DUŠAN MAMRILLA
 JÁN MIČKA
 RNDr. BOŽENA MIHALIKOVÁ, CSc.
 RNDr. ANNA MICHALCOVÁ
 GABRIELA MONOSZOVÁ
 RNDr. PAVOL NOVOTNÝ, CSc.
 doc. RNDr. JÁN OHRISKA, CSc.
 doc. RNDr. VLADIMÍR OLEJČEK, CSc.
 RNDr. FRANTIŠEK OLEJNÍK, CSc.
 ing. JOZEF ONDREJKA
 RNDr. VILIAM PAŽMA, CSc.
 RNDr. ANDREJ PÁZMAN, DrSc.
 ing. PETER PFLIEGEL, CSc.
 RNDr. ZUZANA PIETOROVÁ
 RNDr. ANNA REHÁKOVÁ, CSc.
 doc. RNDr. BRANISLAV ROVAN, CSc.
 MARIÁN RUSNÁK
 RNDr. EUGEN RUŽICKÝ, CSc.
 RNDr. JURAJ SLABEYCIUS, CSc.
 ing. ZDENEK SLÁDEK
 LORANT SPALEK
 RNDr. JAROSLAV STANIČEK, CSc.
 PhDr. MARTA STOVIČKOVÁ
 RNDr. IMRICH SZARKA
 RNDr. JURAJ ŠEBESTA, CSc.
 ZLATICA ŠIŠKOVÁ
 RNDr. JÚLIUS ŠOLTÉS
 RNDr. JOZEF ŠRAMO, CSc.
 RNDr. AUGUSTÍN ŠUTTA
 RNDr. MÁRIA ŠUŇOVÁ
 RNDr. EDITA TARABČÁKOVÁ

RNDr. PAVOL TOMASTA, CSc.
RNDr. VIERA TRNOVCOVÁ, DrSc.
RNDr. EUGEN ULIČNÝ
VALÉRIA URBANČEKOVÁ
prof. ing. LADISLAV VALKO, DrSc.
IGOR VAVRO
RNDr. PETER VOJTÁŠ, CSc.
DAGMAR VONGREJOVÁ
RNDr. PETER VRÁBEL, CSc.

RNDr. JÁN WEISS, CSc.
RNDr. ĽUBOMÍR ZELENICKÝ
RNDr. MICHAL ZEMAN
ZORA ŽIDEKOVÁ
ANNA ŽUBOROVÁ

Tesla Piešťany, Trnava
Výskumný a vývojový ústav mechanizácie
a automatizácie tehlárskej výroby Žilina

Výsledky súťaží o najlepšiu vedeckú prácu vypsanych pri príležitosti 125. výročia založenia JČSMF

V odbore matematika:

I. ceny

RNDr. TOMÁŠ CIPRA, CSc. za soubor prací, které se týkají analýzy časových řad s aplikacemi v ekonomii
RNDr. PAVEL DRÁBEK, CSc. za soubor článků k problematice nelineárních okrajových úloh pro obyčejné a parciální diferenciální rovnice
RNDr. JURAJ HROMKOVIČ, CSc. za soubor prací z matematické informatiky

Čestná uznání

RNDr. JAROMÍR ANTOCH, CSc. za soubor prací k L -odhadům v lineárním modelu
RNDr. JAN KRAJÍČEK za práci o složitosti důkazů
RNDr. ANTONÍN LEŠANOVSKÝ, CSc. za soubor prací o optimální vyměňovací strategii
RNDr. BOHDAN MASLOWSKI, CSc. za soubor prací z teorie stability stochastických diferenciálních rovnic
RNDr. ANTONÍN OTÁHAL, CSc. za soubor prací o stacionárním slabě izotropním náhodném poli
RNDr. JAROMÍR ŠIMŠA, CSc. za soubor prací věnovaných asymptotické integraci lineárních diferenciálních rovnic
RNDr. JAN TRLIFAJ za soubor prací o okruzích a rozšířeních modulů

V odbore fyzika:

I. cena

RNDr. KAROL FLACHBART, CSc. a RNDr. MARIÁN REIFFERS za práci *Transportné vlastnosti a mikrokontaktné spektrá vybraných kovov a kovových zlúčenin pri nízkych teplotách*

Čestná uznání

RNDr. JAN HÁLA, CSc. za práci *Interakce elektromagnetického záření se složitými organickými molekulami v nízkoteplotních maticích*
RNDr. JIŘÍ JANKUJ za práci *Optické vlastnosti tenkých vrstev a vliv nehomogenity indexu lomu na tenkovrstvové interferenční systémy pro optické aplikační prvky*

V oboru didaktika matematiky:

I. cena

RNDr. EMIL CALDA, CSc. za práci *Siředoškolská kombinatorika a vytvořující funkce*

II. cena

JOSEF TREJBAL za práce *K pramenům řeky čísel* a *Aktivita žáků při objevování poznatků o dělitelnosti v 6. ročníku ZŠ*

III. cena

RNDr. JOSEF KUBÁT za sbírku úloh z matematiky pro přípravu k přijímacím zkouškám na vysoké školy a učební text *Analytická geometrie*

Čestná uznání

RNDr. DUŠAN JEDINÁK za práce *Ludia v dejinách matematiky*, *Vedieť rozprávať o matematike*, *Revue Archimedes* a *Údiv Alberta Einsteina*

RNDr. JOLANA RYBÁROVÁ za práci *Metóda kombinovanej diskusie*

RNDr. JAN ZLATNÍK za práci: *Matematická výchova inženýrů ve dvoulogickém modelu didaktického systému*

Zvláštní cena s přihlédnutím k celoživotnímu dílu v oboru

Doc. ing. JOSEF KITTLER, CSc. za práci *Racionalizace matematického vyučování na 1. stupni základní školy*

V oboru didaktika fyziky:

I. cena

Doc. RNDr. JITKA FENCLOVÁ, CSc., RNDr. MILAN BEDNAŘÍK, CSc., doc. RNDr. ZDENĚK PŮLPÁN, CSc., prof. RNDr. EMANUEL SVOBODA, CSc. za práci *K perspektívám fyzikálního vzdělání v didaktickém systému přírodních věd*

II. cena

Doc. RNDr. JOSEF JANÁS, CSc. za práci *Mezipředmětové vztahy a jejich uplatňování ve fyzice a chemii na základní škole*

III. cena

Doc. RNDr. PAVOL FERKO, CSc. za práce *Vstupný energetický potenciál osobnosti žiaka do vyučovania fyziky* a *Pohľad na prácu učiteľa fyziky*

Čestné uznání

RNDr. PAVLA ZIELENIECOVÁ, CSc. za práci *Tradiční a netradiční fyzikální úlohy a jejich tvůrčí znaky*

Zvláštní cena s přihlédnutím k celoživotnímu dílu v oboru

Prof. RNDr. EMIL KAŠPAR, DrSc. za práci *K logicko-nelogickým problémům pochopitelnosti školské fyziky*

Zbývající materiál ze sjezdů otiskneme v příštím čísle.

Redakce

SJEZDY JČSMF A JSMF — PRAHA 1987

Čestné předsednictvo slavnostního zasedání v Karolinu 19. srpna 1987

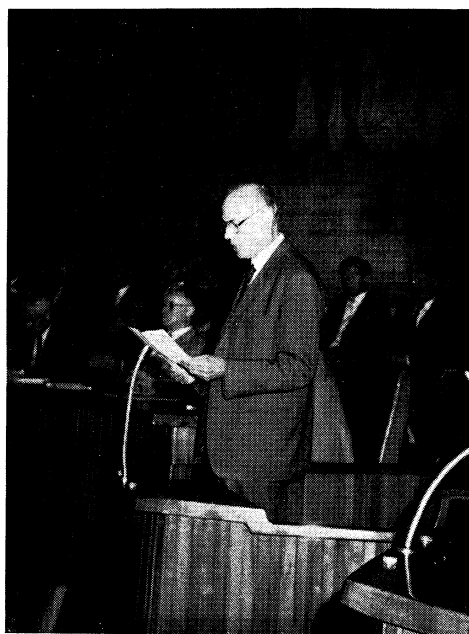
Člen prezidia ČSAV akademik P. Ryš při projevu

Ministr školství ČSR akademik K. Juliš při pozdravném projevu

Prof. M. BRDIČKA přednáší slavnostní projev ke 125. výročí Jednoty

Předseda JČSMF prof. I. ÚLEHLA při pozdravném projevu

Předseda Evropské matematické rady prof. M. ATIYAH zdraví slavnostní shromáždění

Prezident Evropské fyzikální společnosti prof. W. BUCKEL pronáší zdravici Jednotě

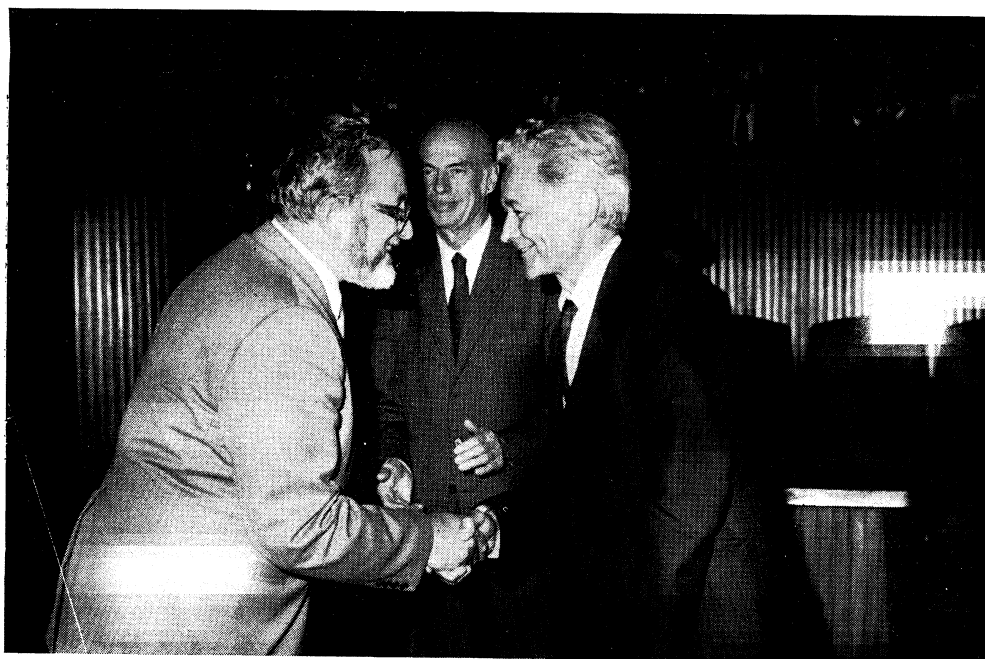

Jubilejní stříbrnou medaili JČSMF přebírá z rukou předsedy JČSMF ministr elektrotechnického průmyslu ČSSR prof. M. KUBÁT

Jubilejní stříbrnou medaili JČSMF přebírá od předsedy JČSMF předseda SAV akademik V. HAJKO

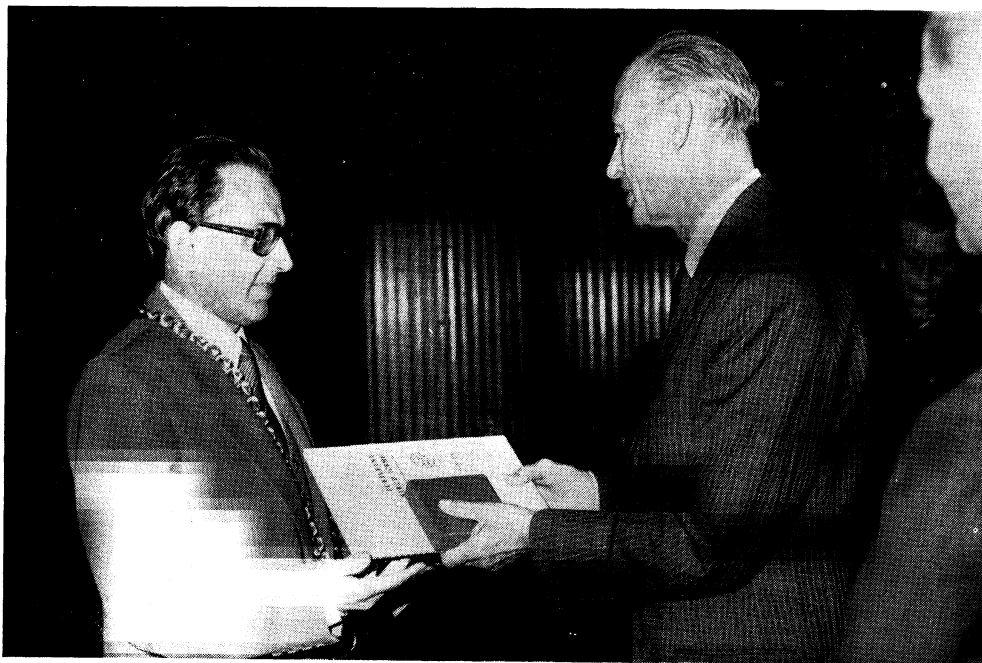

Prof. A. KUFNEROVI blahopřeje k udělení bronzové medaile JČSMF Matematickému ústavu ČSAV
předseda JSMF prof. J. KREMPASKÝ

RNDr. S. ŠAFRATovi blahopřeje k udělení bronzové medaile JČSMF Fyzikálnímu ústavu ČSAV
prof. I. ÚLEHLA

Prof. P. LUKÁČ přebírá vyznamenání JČSMF udělené matematicko-fyzikální fakultě UK

K 1. ceně v oboru didaktiky matematiky v soutěži k 125. výročí JČSMF blahopřeji RNDr. E. CALDOVI prof. B. NOVÁK, místopředseda JČSMF a prof. J. MORAVČÍK, místopředseda JSMF

Noví čestní členové JSMF a členové vyznamenaní za pedagogickou činnost

Noví zahraniční a domácí čestní členové JČSMF

MINISTR ŠKOLSTVÍ ČESKÉ SOCIALISTICKÉ REPUBLIKY

UDĚLUJE

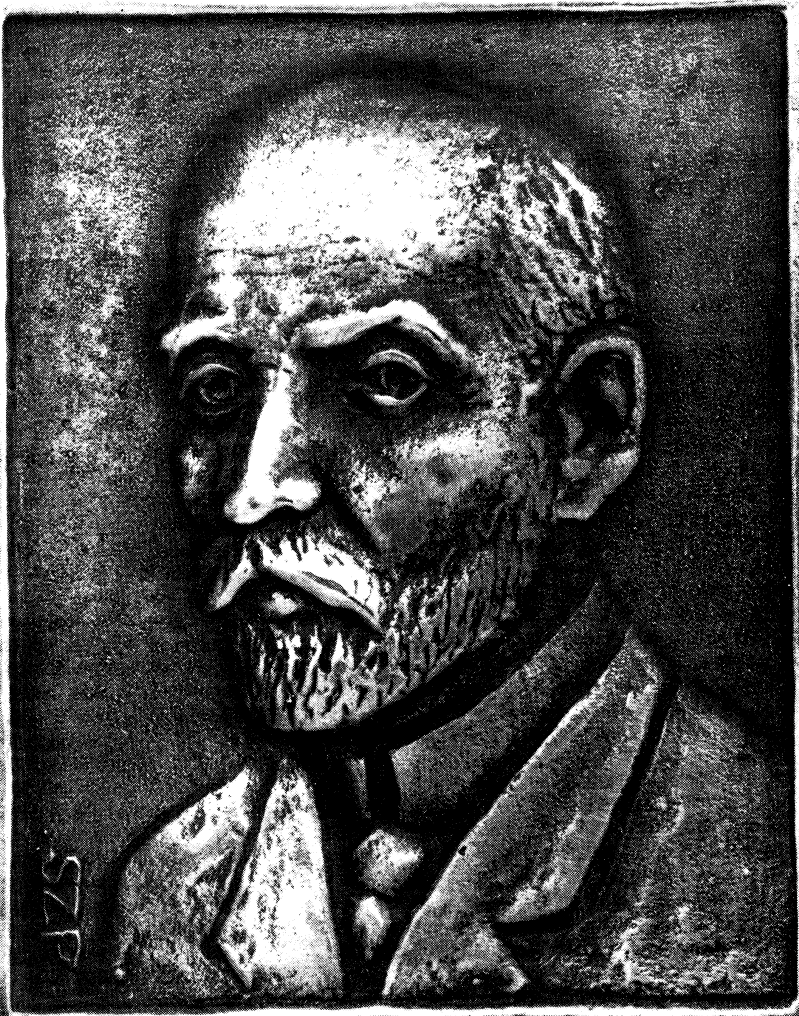
JEDNOTĚ ČESKOSLOVENSKÝCH MATEMATIKŮ A FYZIKŮ
VĚDECKÉ SPOLEČNOSTI PŘI ČSAV

ČESTNÉ UZNÁNÍ
ZA ZÁSLUHY O ROZVOJ ŠKOLSTVÍ

V PRAZE DNE 19. SRPNA 1987

MINISTR

EÖTVÖS LORÁND
FIZIKAI TÁRSULAT
EMLEK PLAKETT

Medaile maďarské Eötvösovy fyzikální společnosti udělená JČSMF ke 125. výročí